

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กิตติกร เกื้อกูล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กิตติกร เกื้อกูล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE PROMOTION OF POLITICAL CULTURE IN DEMOCRACY REGIME OF PEOPLE IN TAMBOL CHAWANG MUNICIPALITY, CHAWANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

KITTIKORN KUAKUL

A THEMATIC PAPER SUBMTTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช**
ชื่อนักศึกษา	:	**กิตติกร เกื้อกูล**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การปกครอง**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....
(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(พระครูอรุณสุตาลังการ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว)

กรรมการ/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....
(ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร)

กรรมการ .....
(พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร.)

กรรมการ .....
(ดร. สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thematic Topic	:	The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province
Student's Name	:	Kittikorn Kuakul
Degree Sought	:	Master of Political Science
Program	:	Government
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew
Co-Advisor	:	Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Political Science (Government)

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phrakhrupaladsuwatthanaphromajariyakhun)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Phrakhruarunsutalangkarn, Assoc. Prof. Dr.)

Member (Advisor) .....
(Assoc. Prof. Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

Member/Co-Advisor .....
(Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon)

Member .....
(Phramaha Ekkawin Piyaweero, Dr.)

Member .....
(Dr. Sitthipong Sitthiphataraprabha)

(Copyright of Mahamakut Buddhist University)

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์ : **การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวา จังหวัดนครศรีธรรมราช**

ชื่อนักศึกษา : **กิตติกร เกื้อกูล**

ชื่อปริญญา : **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การปกครอง**

ปีพุทธศักราช : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษา : **ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร**

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว**

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช" มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสานวิธี ประกอบด้วยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประชากรจำนวน 335 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า :

1.ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวม ($\overline{X}$ = 3.28, S.D. = 0.92) อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ($\overline{X}$ = 3.54, S.D. = 0.88) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ($\overline{X}$ = 3.21, S.D. = 0.94) และลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.09, S.D. = 0.95) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ พบว่า ประชาชนไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีจิตสำนึกโดยไม่สนใจ ทำให้ขาดสิทธิในการเลือกตั้ง ส่งผลทำให้ประชาชนได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพดี และไม่ได้ผู้แทนมาจากเสียงของประชาชน และประชาชนเห็นแก่อามิสสินจ้างเป็นหลัก ควรให้ผู้มีอำนาจรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้สร้างองค์ความรู้ทางการเมืองการปกครอง

โดยให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าพบว่า ประชาชนและพลเมือง ไม่ออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง ชอบนอนหลับทับสิทธิ์ เห็นแก่อามิสสินจ้าง หรือเงินที่ได้มาจากการซื้อสิทธิขายเสียง เป็นเครื่องมือของนักการเมืองทุกระดับ ทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่มีประสิทธิภาพในการปกครองท้องถิ่นและทำให้ไม่เกิดการพัฒนาในท้องถิ่น ควรให้มีการชักชวนรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ออกมามีส่วนร่วมในทางการเมือง และ 3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม พบว่า การซื้อสิทธิขายเสียงการใช้เงินในการเลือกตั้ง การขัดแย้งทางความคิด ขาดจิตสำนึก ความต้องการเงินจากนักการเมือง จึงเห็นควรให้มีการเชิญชวนประชาชนที่มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม และการติดตามข้อมูลข่าวสาร

คำสำคัญ : ความคิดเห็น , วัฒนธรรมทางการเมือง , ระบอบประชาธิปไตย

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality , Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province**
Student s Name	:	**Kittikron Kuakul**
Degree Sought	:	**Master of Political Science**
Program	:	**Government**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Dr. Supreecha Chamnanphuttiphon**
Co - Advisor	:	**Assoc. Prof. Dr. kantaphon Nuthongkaew**

The research study on "Promoting political culture in democracy of people in Chawang Subdistrict, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province" has the following objectives: 1) To study the political culture in democracy of the people; 2) To analyze problems and suggestions for promoting political culture in democracy of the people. In Chawang Subdistrict, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province This research was a combination of quantitative and qualitative methods, with a population of 335 people, 5 key contributors. The statistics used to analyze the data are frequency, percentage, average, standard deviation, and contextual content analysis

The results of the research were found that :

1. People in Chawang Subdistrict Municipality who are eligible to vote aged 18 years and over Overall democratic political cultural opinions ($\overline{X}$ = 3.28, S.D. = 0.92) were moderate. In descending order, narrow political culture ($\overline{X}$ = 3.54, S.D. = 0.88) was the most average, followed by civil political culture ($\overline{X}$ = 3.21, S.D. = 0.94) and participatory political culture ($\overline{X}$ = 3.09, S.D. = 0.95)

2. Problems and recommendations for promoting political culture in a people's democracy In Chawang Subdistrict, Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province It was found that 1) A narrow political culture finds that the people are irresponsible, have no conscience without attention, resulting in a lack of right to vote, resulting in people getting representatives who are not of good quality It is also

primarily for the sake of wage Therefore, it is recommended that government authorities or relevant government agencies should come to promote and encourage people to build knowledge in politics and government by understanding their roles and duties 2) The Subject political culture of the people and citizens Not being politically active, preferring to sleep over rights, for the sake of amnesty, or money earned from buying the right to vote, is a tool of politicians at all levels. This results in inefficient representatives in local government and thus ineffective local development. And 3) The Participant political culture. Conflict of thoughts, lack of consciousness Therefore, it is recommended to invite people who are conscious of participation and to follow up on information.

Keywords: Opinion, Political Culture , Democracy Regime

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องด้วยความเมตตาและอนุเคราะห์จาก คณาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการบริหารกิจการนักศึกษา รวมทั้งประชากรศึกษาหรือกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ ที่สำคัญในการแสวงหาคำตอบ และผู้ที่ให้ความกรุณาและเมตตาให้โอกาสทุก ๆ ท่าน ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบกระบวนการในการสอบ ในโอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่าน อาจารย์ ดร. สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรวมถึงท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร. กันตภณ หนูทองแก้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้ทางวิชาการและคำแนะนำในการจัดทำงานวิจัยเรื่องนี้ขึ้น โดยได้ให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงรายละเอียด เนื้อหา ข้อมูล และแนวคิด ทฤษฎี การเก็บข้อมูล ตลอดจนข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้จึงขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบและให้ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถาม จึงทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขอกราบขอบพระคุณ คณบดีคณะสังคมศาสตร์ รวมทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่าน ที่มีความเสียสละ อุทิศ ทุ่มเทในการปฏิบัติงานอย่างหนัก เพื่อก่อตั้งและจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครอง) ขึ้น ทำให้นักศึกษาได้เข้าถึงและเป็นการขยายโอกาสการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น อย่างเสมอภาค เท่าเทียม และขาดเสียมิได้คือเพื่อนร่วมชั้นเรียนในการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิตที่เป็นกำลังใจ ร่วมแรงใจ ทั้งส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันทำให้งานวิจัยออกมาสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยจึงต้องขอบพระคุณท่านพระครูวินัยธรอธิษฐ์ สุวฑฺโฒ (สุขพานิช), ดร. ประธานคณะกรรมการนักศึกษา ท่านไพรัช วัฒนกุล รองประธานคณะกรรมการนักศึกษา ท่านสัญชาติ คงบัน ที่เอื้อเฟื้อในด้านวิชาการและให้คำปรึกษาด้านวิจัย พระศราวิน ทันชม (สุรปญฺโญ) และ ท่านกฤษฎาพร วิเศษ ที่อนุเคราะห์ในด้านการวิจัยเชิงปริมาณ (ตาราง) รวมทั้งคณะกรรมการนักศึกษา และนักศึกษาทุกคนที่อนุเคราะห์ช่วยเหลือและเมตตาส่งเสริมสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำในการเรียนและการจัดทำสารนิพนธ์มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอสำนึกในพระคุณและขอกราบบุพการีผู้มีพระคุณของข้าพเจ้า ทั้งบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย และผู้มีพระคุณทุกคนที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนในการศึกษา ทั้งอุปการะดูแลทุกสิ่งอย่าง โดยก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านเข้ามา จึงทำให้ผลงานวิจัยนี้เกิดขึ้นและประสบผลสำเร็จลุล่วง

กิตติกร เกื้อกูล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... ช

กิตติกรรมประกาศ ..... ฌ

สารบัญ ..... ญ

สารบัญตาราง ..... ฏ

สารบัญภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 คำถามการวิจัย 3

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3

1.4 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย 3

1.5 นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย 4

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5

บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 6

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง 6

2.2 แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย 15

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง 22

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น 25

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 28

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย 32

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 33

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 33

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง 34

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 35

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	38
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**40**
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 5 สรุป อภิปลายผลและขอเสนอแนะ	**55**
5.1 สรุปผลการวิจัย	55
5.2 อภิปรายผล	60
5.3 ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	**63**
ภาคผนวก	**66**
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย	67
ภาคผนวก ข บุคลานุกรม	78
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	80
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	84
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	87
ภาคผนวก ฉ หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	93
ภาคผนวก ช แบบสอบถาม	95
ภาคผนวก ซ แบบสัมภาษณ์	100
ภาคผนวก ฌ ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	104
ภาคผนวก ญ ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)	112
ภาคผนวก ฎ รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	115
ประวัติผู้วิจัย	**119**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง โดยแสดงความโน้มเอียงในทางวัฒนธรรมทางการเมืองที่เชื่อมโยงกับประเภททางการเมือง และวัตถุทางการเมืองส่วนต่าง ๆ.....	12
3.1	แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน.....	35
4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	41
4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	41
4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ.....	42
4.4	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	42
4.5	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	43
4.6	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	43
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม.....	44
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ.....	45
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า.....	46
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม.....	47
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ.....	48

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย..... 32

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นแนวคิดและเป็นลักษณะเฉพาะการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละสังคม ที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความก้าวหน้าที่คนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น ๆ ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม โดยสร้างเป็นเกณฑ์แบบแผน เพื่อนำไปปฏิบัติให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน และถ่ายถอดให้แก่คนรุ่นหลังจนเป็นวิถีของสังคม โดยวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่หล่อหลอมอุปนิสัย มารยาท ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม จนเป็นวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งวัฒนธรรมทางสังคมมีส่วนในการหล่อหลอมวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละระบบการเมือง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2556 หน้า 45) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งมาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ที่ได้รับการถ่ายทอดปลูกฝัง สืบต่อจนบุคคล ยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization Process) ทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นระยะเวลายาวนาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรับรู้ทางการเมือง (Political knowledge) ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของบุคคลในสังคมและเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบแผน (Pattern) พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น (สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, 2559) หรือแนวคิดอุดมการณ์ วิถีชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในรัฐมีความเสมอภาค มีสิทธิและเสรีภาพ ได้รับการปฏิบัติเท่าเทียมกันเสมอหน้า แม้ประเทศที่ปกครองด้วย ระบบเผด็จการทั้งแบบอำนาจนิยมและเบ็ดเสร็จนิยม เรียกว่า "ระบบการปกครองประชาธิปไตย" (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2559)

วัฒนธรรมทางการเมืองในไทยปัจจุบันมีลักษณะเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองผสมระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่พยายามนำเข้ามาใช้ ลักษณะที่สำคัญคือ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง ยอมจำนนต่ออำนาจบังคับซึ่งตรงกันข้ามกับลักษณะวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยที่ประชาชนส่วนใหญ่จะมีความรอบรู้ความเชื่อมั่นประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยสูง (Rationality Activist) (อาทิตย์ ชูชัย, 2556 หน้า 32) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากประชาธิปไตยเป็นการให้อำนาจแก่ประชาชน การ

เสริมสร้างประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการอบรม ปลูกฝัง หล่อหลอม กล่อมเกลา ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสังคมอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ (วิศรุตา ทองแกมแก้ว, 2557)

การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในแง่ที่เป็นรากฐานของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย และเป็นสถาบันที่ช่วยกล่อมเกลาวัฒนธรรมทางการเมืองให้แก่ประชาชนที่อยู่ท้องถิ่น เป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารประเทศในอนาคตรวมทั้งมีแนวคิดซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง (โกวิทย์ พวงงาม, 2553, หน้า 186)

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อยู่ร่วมกันเป็นสังคมและชุมชนขนาดเล็ก มีประเพณีและวัฒนธรรมในรูปแบบเก่าหรือแบบดั้งเดิม คนในพื้นที่มีวัฒนธรรมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน โดยยังมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอย่างเห็นได้ชัด สำหรับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของประชาชน (Folkways) หรือการดำเนินชีวิตหรือเป็นแบบเรียบง่าย เพราะเป็นชุมชนที่อยู่รวมกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ซึ่งเป็นชุมชนแบบชนบท (Rural) แต่ค่อย ๆ เปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมเมือง (Urban) ที่มีขนาดเล็ก ทำให้เป็นสังคมที่มีความเจริญขึ้นตามยุคสมัยและมีความทันสมัยมากขึ้น (Modernization) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวางมีวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบหรือแบบดั้งเดิมอยู่ แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่ทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมหรือวัฒนธรรมแบบผสมผสานได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความสำเร็จของการปกครองระบอบประชาธิปไตยจำเป็นต้องอาศัยรากฐานที่มั่นคง คือประชาชนจะตองมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคลองกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จากสาเหตุดังกล่าว การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจึงมีความสำคัญมากในการพัฒนาประชาธิปไตยในโครงสร้างระดับประเทศ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทางการเมืองด้านต่าง ๆ โดยนำความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวข้องกับอันจะนำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งชุมชน สังคม และประเทศชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อยู่ระดับใด

1.2.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) เชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถามของการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง (ทั้งหมู่ 1 และหมู่2) เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ทั้งหมด 2,048 คน (เทศบาลตำบลฉวาง, 2565) นำไปคำนวณด้วยสูตรยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน

2) เชิงคุณภาพ

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยผู้ที่มีความรอบรู้ มีประสบการณ์ในเรื่องวัฒนธรรมประชาธิปไตย และทำงานใกล้ชิดกับประชาชน จำนวน 5 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน กลุ่มผู้นำชุมชน (ฝ่ายปกครองท้องที่) จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบล

ฉวาง จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลฉวาง จำนวน 1 คน และกลุ่มอาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง จำนวน 1 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ

2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

1.4.4 ขอบเขตของระยะเวลา

วันที่ 1 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2565 – วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของมนุษย์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม มนุษย์กับธรรมชาติ วัฒนธรรมมีทั้งที่เป็นรูปแบบของความคิดกิจกรรมของมนุษย์ โครงสร้างของสังคม โครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ สถาบัน ตลอดจนแบบแผนและทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น ผ่านการถ่ายทอดสืบต่อกันมา จนกลายเป็นแบบแผนพฤติกรรรมของการดำรงชีวิต

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ได้รับอิทธิพล มาจากการหล่อหลอมกล่อมเกลาทางสังคม รวมถึงการปลูกฝังทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่มีผลต่อความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ จนกลายเป็นเอกลักษณ์ แสดงถึงความเจริญงอกงามของบุคคลในสังคม ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของกลุ่มที่เป็นแบบแผนในช่วงเวลาหนึ่ง

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หมายถึง มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อระบอบปกครองแบบประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เคารพกฎหมาย การมีส่วนร่วม สำนึกในหน้าที่พลเมือง ไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และไม่มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ

ระบอบประชาธิปไตย หมายถึง รูปแบบของการปกครอง และวิธีการดำเนินชีวิต ที่ยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบ-ประชาธิปไตยถือว่า ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากประชาชน และเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่หรือเป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งซึ่งประชาชนหรือพลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย อาจใช้อำนาจของตนเลือกตั้งผู้แทนเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองประเทศแทนตน ซึ่งเป็นประชาธิปไตยแบบทางตรงและโดยตัวแทน และหากประชาชน

สามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การลงประชามติ ประชาพิจารณ์ การเลือกตั้งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งเป็นประชาธิปไตยทางตรง โดยการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนี้ มีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ 1) หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน 2) หลักเสรีภาพ 3) หลักความเสมอภาค 4) หลักการปกครองโดยกฎหมายหรือหลักนิติธรรม 5) หลักการเสียงข้างมาก (Majority rule) ควบคู่กับเคารพเสียงข้างน้อย (Minority Rights) นอกจากนี้ยังมีหลักการที่มีความสำคัญอีก 3 ประการ ได้แก่ เสรีภาพ (liberty) เสมอภาค (equality) และภราดรภาพ (fraternity)

เทศบาลตำบลฉวาง หมายถึง เทศบาลตำบลฉวาง เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาล โดยจัดตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2542 ต่อมาได้ยกฐานะตามพระราชบัญญัติยกฐานะของสุขาภิบาล เป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ตามประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ก ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เป็นต้นมา

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

ผู้นำชุมชน หมายถึง นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการประจำ ตัวแทนของประชาชน รวมไปถึงภาครัฐและเอกชน ที่มีประสบการณ์ในเรื่องวัฒนธรรมประชาธิปไตย และทำงานใกล้ชิดกับประชาชน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.2 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.3 สามารถนำข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ไปใช้ในเขตเทศบาลต่อไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช" ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

2.2 แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

แนวปฏิบัติที่ได้มีการวางเป็นแบบอย่างในการยึดถือที่เรียกว่าวัฒนธรรมได้ฝังรากลึกลงไปในทางการเมือง อันเป็นแนวทางที่จะสะท้อนพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนประเทศนั้น ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยถูกเรียกตามแบบต่าง ๆ ในแต่ละประเทศ เช่น วัฒนธรรมทางการเมืองที่มีประชาธิปไตยแบบไทย โดยมีวิธีการดำเนินแบบง่าย ๆ โดยยอมรับผู้นำที่มีการคอร์รัปชันแต่พัฒนาให้ประเทศเจริญได้ มีการปฏิวัติล้มล้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ จนประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับ เป็นต้น จนทำให้นักวิชาการหลายท่านหันมาให้ความสนใจและศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันในหลายประเทศแต่มีจุดร่วมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยไห้รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ดังนี้

2.1.1 ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งวัฒนธรรมของสังคม (Social Culture) หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ที่มาจากความเชื่อ (Belief) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมาจนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติการเมืองของสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรับรู้ทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของบุคคลในสังคมและเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทาง

การเมืองเป็นแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนแล้ว ก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 649-650) ซึ่งการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองได้รับความสนใจจากนักวิชาการตะวันตกมาเป็นเวลาเกือบ 70 ปีแล้ว ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานักวิชาการเหล่านี้ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองไว้อย่างน่าสนใจ ดังนี้

Almond (1956, อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 652) เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่า "วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture)" เพื่ออธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมต่าง ๆ โดย Almond อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ คำนิยม และทัศนคติ ของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง

Pie (1966, อ้างถึงใน อุไรวรรณ ธนสถิตย์, 2552, หน้า 1) นักวิชาการรัฐศาสตร์ได้ให้คำนิยามของวัฒนธรรมทางการเมือง ว่า หมายถึง ทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง ถือเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลในระบบการเมืองโดยครอบคลุมทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองและปทัสถานในทางปฏิบัติของบุคคลในระบอบการเมืองนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นรูปแบบรวมของมิติทางด้านจิตวิทยา และด้านความรู้สึกนึกคิดของการเมือง แนวคิดดังกล่าวครอบคลุมไปถึงประเด็นของแนวคิดทางการเมืองคืออุดมการณ์ทางการเมือง ความชอบธรรมในการปกครองอำนาจอธิปไตยความเป็นชาติการปกครองโดยยึดหลักกฎหมายและมติมหาชน

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546, หน้า 18) วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของ ค่านิยม ทัศนคติ และความเชื่อทางการเมือง ซึ่งเป็นมิติทางด้านจิตวิทยาสังคมและวัฒนธรรมสังคมของระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองของระบบการเมืองหนึ่ง ๆ ย่อมเป็นผลผลิตทั้งของประวัติศาสตร์ของระบบการเมืองและประวัติชีวิตของสมาชิกในระบบการเมืองนั้น

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2549, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองว่าวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและต่อส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2550, หน้า 52) นิยามว่า วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นแบบแผนของความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง หรือวิถีชีวิต วิถีความคิดและค่านิยมของสังคมนั้น ๆ และมองเห็นว่า อำนาจที่ชอบธรรมนั้นต้องสัมพันธ์กันนอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญของไทยนั้นมีอยู่สองฉบับ คือ ฉบับกฎหมายทางการและฉบับวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีความหมายกว้าง และเน้นในเรื่องของข้อกำหนดซึ่งความสัมพันธ์เชิงอำนาจ หรืออาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง คือ รัฐธรรมนูญที่แท้จริงของรัฐ และก็มีความเปลี่ยนแปลงได้ตามเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าถูกฉีกโดยรถถัง หรือถูกร่างขึ้น ชี้ให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองนั้นไม่ใช่เรื่องของการประเมินค่า แต่เป็นเรื่องของพัฒนาการที่สืบทอดยาวนาน

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมืองการปกครองของตนและแสดงออกโดยการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ผ่านกระบวนการอบรมหล่อหลอมของสังคมในระดับต่าง ๆ แล้วถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไปอย่างต่อเนื่อง และสอดรับกับสภาวะแวดล้อมของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา

2.1.2 กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง

กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง เหมือนกับกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางสังคม เนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) คือ ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) โดยวัฒนธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องเฉพาะการเมืองเป็นหลัก ซึ่งโดยความเป็นจริงจะเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมส่วนอื่น ๆ ของสังคมอย่างใกล้ชิด (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 653) โดยมีกระบวนการเกิดดังนี้

1. กระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization Process) บุคคลในสังคมจะผ่านกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองมาแต่แรกเกิด โดยเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ที่ทำงาน และจากสิ่งแวดล้อมโดยรวม โดยกระบวนการนี้จะเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) จากกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้บุคคลเกิดความรู้ทางการเมือง จากความรู้ทางกว้างจนถึงความรู้ทางลึก อาทิ ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ของระบอบการเมืองต่าง ๆ ได้แก่ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ระบอบเผด็จการทหาร ระบอบคอมมิวนิสต์ ระบอบสังคมนิยม และระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น หรือความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและพฤติกรรมทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจากการปลูกฝังจากครอบครัว โรงเรียน องค์กร ที่ทำงาน และจากสื่อต่าง ๆ กระบวนการนี้จะทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในมุมมองที่หลากหลาย

3. ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง (Political Beliefs, Values, Attitudes) เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือเป็นความรู้แค่ผิวเผินหรือแบบลึกซึ้ง กระบวนการรับรู้ (Perception Process) ของแต่ละคนจะทำหน้าที่ในการกลั่นกรอง หากเห็นว่าสิ่งใดไม่ดีจะเกิดการปฏิเสธ แต่ถ้าเห็นว่าดีเพราะเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไปหรือหลักการที่ดี กระบวนการรับรู้จะทำให้เกิดการยอมรับจนกลายเป็นความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของบุคคล ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 655-657)

1) ระบบความเชื่อ (Beliefs) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ดำรงอยู่ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ผิด เป็นการประเมินคำถึงสิ่งที่เป็นอยู่ว่าดีหรือเลว หรือเป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายของการกระทำว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถาหรือไม่ ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของ

บุคคลเมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเห็นว่าการเมืองระบบใดดีก็จะยอมรับและยึดถือกลายเป็นความเชื่อทางการเมืองของตน อาทิ ความเชื่อเกี่ยวกับระบอบการเมืองต่าง ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคล

2) ค่านิยม (Values) เป็นความเชื่อที่ยึดถือสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน เป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายการกระทำของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะ ยืนยงถาวรต่างกันกับสมัยนิยม (Fashion) ที่ไม่ยืนยงถาวร เป็นความเชื่อที่มีผลต่อการกระทำในระยะสั้นแล้วเลือนหายไป คำนิยมทางการเมืองจึงเป็นการแสดงออกของความเชื่อทางการเมืองในรูปของการกระทำที่สามารถมองเห็นได้ อาทิ ค่านิยมเผด็จการและค่านิยมประชาธิปไตย เป็นต้น การกระทำต่าง ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคลลจะทำให้รู้ว่าบุคคลเหล่านี้มีความเชื่อทางการเมืองอย่างไร

3) ทัศนคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่สั่งสมมาจากประสบการณ์อันยาวนานและมีผลต่อการตอบสนองสิ่งต่าง ๆ ด้วยลักษณะของความรู้สึกและความพอใจของตน ดังนั้นทัศนคติทางการเมืองจึงเกิดขึ้นจากกระบวนการรับรู้ทางการเมืองของบุคคลจนกระทั่งทำให้เกิดความเชื่อทางการเมืองเกี่ยวกับลัทธิหรือระบอบการเมืองต่าง ๆ และการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกทางการเมือง อาทิ รู้สึกพอใจกับระบอบประชาธิปไตยที่เคารพในเรื่องเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมของคนในสังคม และความรู้สึกไม่พอใจกับระบอบการเมืองที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล เป็นต้น

4) พฤติกรรมทางการเมือง (Political Behaviors) เมื่อบุคคลมีความเชื่อคำนิยมและทัศนคติทางการเมืองอย่างไรก็จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองอย่างนั้น เช่น บุคคลใดมีความเชื่อในระบอบประชาธิปไตย บุคคลนั้นก็จะเคารพในสิทธิเสรีภาพทั้งของตนเองและผู้อื่น จะเห็นคุณค่าของความเสมอภาคและความยุติธรรมของสังคม ถ้ามีการเลือกตั้งก็จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ถ้ามีการแสดงความคิดเห็นก็จะเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล พฤติกรรมการเมืองเหล่านี้จะเกิดจากอิทธิพลของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของแต่ละบุคคล

5) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองจนกลายเป็นแบบแผน (Pattern) คือ กลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถคาดหมายได้ เช่น บุคคลที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมอ บุคคลที่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา และบุคคลที่เคารพในความเสมอภาคของผู้อื่น พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนเช่นนี้ จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลนั้นหรือกลุ่มนั้น

สรุปได้ว่า กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง และความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง

2.1.3 องค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมือง

Almond และ Powell (1966, PP. 229-230 อ้างถึงใน วิฑูรย์ วีรศิลป์ 2556, หน้า 14) ได้อธิบายถึงแบบแผนของทัศนคติหรือความโน้มเอียงทางการเมืองของปัจเจกชนแต่ละคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของระบบการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง (Political Orientation) แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความโน้มเอียงเกี่ยวกับการรับรู้ (Cognitive Orientation) เป็นความรู้ความเข้าใจและความเชื่อที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง

2. ความโน้มเอียงเกี่ยวกับความรู้สึก (Affective Orientation) เป็นความรู้สึกที่มีต่อส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมืองและองค์กรทางการเมือง

3. ความโน้มเอียงเกี่ยวกับการประเมินค่า (Evaluative Orientation) เป็นการตัดสินใจและความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อกิจการทางการเมืองและปรากฏการณ์ทางการเมืองขณะที่

Rosenbaum (1975, PP. 5-7 อ้างถึงใน วาริทพงษ์ ภู่สง่า, 2559, หน้า 12-13) ได้แบ่งองค์ประกอบร่วม (Core Components) ของวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งจะมีความสำคัญโดยเป็นพื้นฐานในการสร้างระเบียบแบบแผนทางการเมือง ของคนในชาติหนึ่ง ส่วนประกอบที่เป็นแกนของแนวโน้ม ทัศนคติ หรือความโน้มเอียงที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ในทางการเมืองนี้ ประกอบด้วย

1. ความโน้มเอียงที่มีต่อโครงสร้างการปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ความโน้มเอียงที่มีต่อระบบการปกครอง (Regime Orientation) เป็นความรู้สึกที่ปัจเจกชน ประเมินคำและสนองตอบต่อสถาบันการปกครองหลักของสังคม

1.2 ความโน้มเอียงที่มีต่อปัจจัยนำเข้าและปัจจัยผลผลิต (Orientation toward governmental Inputs and Outputs) เป็นเรื่องที่ปัจเจกชนรู้สึก และสนองตอบข้อเรียกร้องต่าง ๆ ซึ่งมุ่งหวังให้ได้มาซึ่งนโยบายสาธารณะและการตัดสินนโยบายโดยรัฐบาล โดยจะขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับการดำเนินหรือกระบวนการเรียกร้องต่อรัฐบาล

2. ความโน้มเอียงที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในระบอบการเมือง แบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ

2.1 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางการเมือง (Political Identification) คือ ความรู้สึกที่มีต่อหน่วยทางการเมือง เช่น รัฐ ชาติ ชุมชน เมือง โดยที่ต้องมีความจงรักภักดี ผูกพัน มีภาระหน้าที่ ด้วยความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งในสังคม

2.2 ความไว้วางใจทางการเมือง (Political Trust) คือ ขอบเขตของทัศนคติที่อดทนอดกลั้น ร่วมมือ ใจกว้างในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะของพลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกถึงความเชื่อของบุคคลว่า บุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นมีความหมายต่อตนในทางบวกของชีวิตทางการเมือง

3. ความโน้มเอียงที่มีต่อกิจกรรมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

3.1 ความมีสมรรถนะทางการเมือง (Political Competence) คือ บุคคลเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะที่ตนเป็นพลเมืองบ่อยครั้งเพียงใด และใช้ทรัพยากรทางการเมือง รวมทั้งการประเมินค่าในความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรทางการเมืองอย่างไร

3.2 ความรู้สึกสัมฤทธิ์ทางการเมือง (Political Efficacy) คือ ความรู้สึกว่ากิจกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลสามารถ จะทำให้มีผลกระทบต่อกระบวนการทางการเมืองซึ่งหมายความถึง ความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ อันหมายถึงบุคคลที่มีความสำนึกในประสิทธิภาพทางการเมือง

สรุปได้ว่า ความโน้มเอียงทางการเมือง เป็นแบบแผนของทัศนคติหรือความโน้มเอียงทางการเมืองของปัจเจกชนแต่ละคน ในฐานะที่เป็นสมาชิกของระบบการเมือง

2.1.4 ประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง

Almond และ Verba (1965, อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 19-20) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม สามารถจำแนกวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ (The Parochial Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง ไม่มีการรับรู้ ไม่มีความเห็น ไม่ใส่ใจต่อระบบการเมือง และไม่คิดว่าตนเองมีความจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองเช่นนี้แสดงว่า ประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองต่ำ และขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองมักปรากฏในสังคมที่ล้าหลังหรือสังคมแบบจารีตประเพณี พบได้ในกลุ่มคนที่ยากจนและไร้การศึกษา เป็นกลุ่มที่ขาดโอกาสในการรับรู้และเข้าใจบทบาทของตนต่อระบบการเมือง และมักจะถูกปลูกฝังด้วยความเชื่อดั้งเดิมแต่โบราณว่า การปกครองเป็นเรื่องของเจ้านาย ทำให้ผู้ปกครองสามารถครองอำนาจโดยไม่ถูกตรวจสอบจากประชาชน เช่น ในประเทศด้อยพัฒนา สังคมชนเผ่าในแอฟริกาที่มีลักษณะการปกครองที่เรียบง่าย เป็นต้น

2. วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า (The Subject Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเมืองทั่ว ๆ ไป แต่ไม่มีความรู้สึกว่าตนเองมีความหมายหรือมีอิทธิพลต่อระบบการเมือง และจะไม่สนใจเข้าร่วมทางการเมืองในทุกกระบวนการ บุคคลเหล่านี้จะถือว่าอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจของผู้ปกครอง จึงยอมรับอำนาจรัฐและเชื่อฟังปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ ลักษณะการเมืองแบบไพร่ฟ้าจะพบได้ในประเทศกำลังพัฒนากลุ่มคนชั้นกลาง เป็นกลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจกับระบบการเมืองโดยทั่วไป แต่มีความเชื่อว่าอำนาจรัฐเป็นของผู้ปกครองประชาชนทั่วไปควรมีหน้าที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น

3. วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับระบบการเมือง เห็นคุณค่าความสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยมุ่งกำกับตรวจสอบ ควบคุม ให้รัฐ หรือผู้ปกครองทำการปกครองเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน วัฒนธรรมทางการเมืองลักษณะนี้จะเห็นได้จากชนชั้นกลางส่วนใหญ่ของประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง

ตารางที่ 2.1 ประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง โดยแสดงความโน้มเอียงในทางวัฒนธรรมทางการเมืองที่เชื่อมโยงกับประเภททางการเมือง และวัตถุทางการเมืองส่วนต่าง ๆ

ประเภทของ วัฒนธรรมทาการเมือง	ความรู้ระบบ โดยทั่วไป	ความเข้าใจ ปัจจัยนำเข้า	ความเข้าใจ ต่อผลผลิต	การประเมินค่า ของตนเอง
วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ (The Parochial Political Culture)	0	0	0	0
วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า (The Subject Political Culture)	1	0	1	0
วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant PoliticalCulture)	1	1	1	1

ที่มา : ชุตินารถ พูลดาวทอง (2549, หน้า 13)

จากตารางที่ 2.1 ชี้ให้เห็นว่าเป็นการยากที่สังคมใดก็ตามจะประกอบด้วยวัฒนธรรมแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะเพียงแบบเดียว เพราะในแต่ละสังคมมีส่วนผสมของความล้าหลังและความทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ Almond และVerba (1965, อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 667-668) ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของประเทศประชาธิปไตยใน 5 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมนี อิตาลี และเม็กซิโก พบว่า เป็นความลำบากที่จะชี้ให้เห็นว่าในสังคมต่าง ๆ ประชาชนทั้งประเทศมีวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะเนื่องด้วยประชาชนในสังคมนั้น ๆ มักมีแนวความคิดที่แตกต่างกันในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะเป็นผลต่อความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองของบุคคลเหล่านั้นด้วย Almond และ Verba (1965, อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 667-668) จึงสรุปว่า ในสังคมต่าง ๆ ประชาชนมีลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสาน ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมไพร่ฟ้า (The Parochial-Subject culture) เป็นแบบที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับอำนาจของผู้นำในสังคมนั้น ๆ ประขาชนได้พัฒนา

ความจงรักภักดีไปสู่ระบบการเมืองที่มีขอบเขตกว้างกว่าในอดีต โดยยอมรับอำนาจของรัฐบาลกลาง แต่ประชาชนก็ยังไม่คิดว่าตนจะมีบทบาทหรืออิทธิพลต่อระบบการเมืองไม่สนใจเรียกร้องสิทธิทางการเมือง ยังคงความเป็นอยู่แบบตั้งเดิม แต่หันมายอมรับระเบียบกฎหมายของรัฐบาลแทนและไม่ยอมรับอำนาจเด็ดขาดของผู้นำ

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture) เป็นแบบที่ประชาชนบางส่วนเริ่มมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง โดยมองตนมีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ ส่งผลให้เกิดการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองขึ้น ขณะเดียวกันยังมีประชาชนบางส่วนที่เมินเฉยและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง ระยะแรกอาจทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง แต่หากดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง จะมีอิทธิพลทำให้กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าหรือแบบอำนาจนิยมเปลี่ยนท่าทีและทัศนคติหันมาสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมแบบมีส่วนร่วม (The Parochial Participant Culture) เป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นในประเทศเกิดใหม่ และเป็นปัญหาในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนในประเทศเหล่านี้ส่วนมากจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ แต่จะถูกปลุกเร้าในเรื่องผลประโยชน์เฉพาะตัว หรือเฉพาะกลุ่มเชื้อชาติ ทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อรักษาประโยชน์ของตน อาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมือง ที่มักไม่มีการประนีประนอมระหว่างกัน โดยกลุ่มหนึ่งอาจมีแนวคิดเอนเอียงไปทางอำนาจนิยม ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งอาจเอนเอียงไปทางประชาธิปไตย ลักษณะความขัดแย้งทำให้โครงสร้างทางการเมืองไม่อิงอยู่กับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

หากแบ่งวัฒนธรรมทางการเมืองตามกระบวนการทางการเมืองอาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือแบบเผด็จการ และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง 2 อย่างนี้มีลักษณะตรงข้ามกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 315-318)

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม (Authoritative Political Culture) เป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายใต้สังคมที่มีการปกครองแบบอำนาจนิยมหรือแบบเผด็จการ เช่น การปกครองแบบสังคมคอมมิวนิสต์ การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และเผด็จการทั้งทหารและพลเรือน เป็นต้น ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมมีลักษณะที่สำคัญคือ อำนาจการปกครองทั้งหมดเป็นของผู้ปกครองหรืออาจเรียกว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของผู้ปกครอง โดยที่การบริหารประเทศล้วนเป็นไปตามอารมณ์และความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลักประชาชนถูกตัดขาดจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะเกิดได้เฉพาะกรณีที่เป็นคำสั่งของผู้ปกครองเพื่อแสดงการสนับสนุนเจตนารมณ์ของผู้ปกครองเท่านั้น

นอกจากนี้ประชาชนถูกปลูกฝังให้เชื่อว่าประชาชนที่ดีจะต้องเชื่อฟังยอมรับ และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนด ซึ่งหน้าที่ในการบริหารประเทศของผู้ปกครอง ประชาชนไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยว ประชาชนที่ดีต้องมีวินัยและไม่กระทำการเรียกร้องอันจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายต่อประเทศ ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการนี้นอกจากจะพบเห็นโดยทั่วไปในประเทศที่ปกครองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการแล้ว อาจจะเห็นได้ในประเทศที่เปลี่ยนแปลงจากอำนาจนิยมไปเป็นระบอบประชาธิปไตยไม่นานนัก โดยเฉพาะประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่ยากจนและความรู้น้อย แม้โครงสร้างการปกครองจะมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับโอกาสในการเรียนรู้และเข้าใจระบอบประชาธิปไตยก็ยังคงยึดถือค่านิยมหรือทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมอยู่ดั้งเดิม และจะเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยรวม ทั้งเป็นสาเหตุให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยขาดความมั่นคง โดยอาจเกิดการปฏิวัติและรัฐประหารอยู่เสมอ

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน มีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นการปกครองของประชาชน คือ การที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน และการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน คือ ประชาชนเป็นผู้กำหนดผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นตัวแทนที่ได้รับมอบฉันทะจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่ในการปกครอง และการที่ผู้แทนประชาชนได้รับมอบฉันทะให้เข้ามาทำหน้าที่ปกครอง จะต้องใช้อำนาจปกครองกระทำการบริหารเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองโดยหลักแล้วจะมี 3 ลักษณะ คือ วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมแบบผสมผสาน คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมไพร่ฟ้า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมแบบมีส่วนร่วม และหากแบ่งวัฒนธรรมทางการเมืองตามกระบวนการทางการเมืองอาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือแบบเผด็จการ และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยวัฒนธรรมที่จำแนกตามกระบวนการทางการเมือง มีทั้งฝ่ายอนุรักษ์นิยม และฝ่ายประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าตรงกันข้ามกันหรืออยู่คนละขั้วการเมืองกันอย่างสิ้นเชิง

2.1.5 ความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง

ความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง สามารถแบ่งความสำคัญออกได้ 3 ประการ (อ้างถึงใน พลรบ เตจ๊ะสิงห์, 2555, หน้า 14) คือ

1. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมความชอบธรรมทางการเมือง (Political Legitimacy) ให้ระบบการเมืองอันเป็นผลทำให้ระบบการเมืองสามารถดำรงอยู่ได้ ประชาชนจะให้ความร่วมมือกับรัฐโดยการเชื่อฟังคำสั่งของประมุข และปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเป็นการรักษาระเบียบของสังคมการเมือง

2. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการริเริ่มทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางวัฒนธรรมทางการเมืองสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มประเทศตะวันตก เพื่อแก้ไขปัญหาของชาติและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาการทางการเมือง หากสังคมการเมืองใดประชาชนมีวัฒนธรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับเป้าหมายของอุดมการณ์ทางการเมืองของสังคมนั้น ก็จะสามารถนำอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมาชี้นำเป็นแนวทางปฏิบัติสอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน เพื่อบรรลุเป้าหมายของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง สามารถแบ่งความสำคัญออกได้ 3 ประการ คือ วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมความชอบธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการริเริ่มทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาการทางการเมือง

2.2 แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อเสถียรภาพของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในระบบการเมืองแบบใดแบบหนึ่ง จะดำรงอยู่ได้จะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้อต่อการปกครองนั้น นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงลักษณะต่าง ๆ ไปในทางเดียวกัน (อ้างถึงใน ดวงแก้ว สหัสโชติ, 2562, หน้า 37-41) ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อหลักการปกตรองแบบประชาธิปไตย คือ ประชาชนในสังคมนั้น ต้องการให้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่าระบอบอื่น และเชื่อมั่นในหลักการของระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชนมีอำนาจสูงสุด หรือเรียกได้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนนั่นเอง

2. ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ตามหลักความเสมอภาคของบุคคล ตามหลักเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออกแม้ว่าจะไม่เห็นด้วยแต่

ต้องมีความอดทนต่อการกระทำที่แตกต่าง หากพฤติกรรมเหล่านั้นไม่ขัดต่อหลักเสรีภาพของตน รวมทั้งเคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วย

3. การเคารพในกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นหลักของการตัดสินใจโดยเสียงข้างมาก มีข้อผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามจากทุกฝ่าย ต้องให้ความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพของประชาชนส่วนน้อย เพื่อเป็นหลักใบการให้ความมั่นใจว่าการแก้ไขปัญหานั้นจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพและความเสมอภาค และปฏิบัติต่อกันด้วยความยุติธรรม และเคารพกฎหมายส่วนเสียงข้างน้อยที่ไม่เห็นด้วยก็ควรได้รับการคุ้มครองไม่ใช่ถูกกำจัดออกไปจากสังคมต้องมีความใจกว้างขอรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น เพราะ โดยธรรมชาติของมนุษย์แต่ละคนจะมีความคิดเห็นที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นการปฏิบัติต่อกับต้องให้เกิดความยุติธรรม ต้องมีการเคารพกติกาอย่างเคร่งครัด และการเคารพกติกานั้นต้องเกิดจากความมีสำนึกที่จะเคารพ มิใช่ถูกบังคับด้วยอำนาจอย่างเผด็จการ

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปกครองฉวยโอกาสใช้อำนาจไปในทางมิชอบ และประชาชนต้องมีความพร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม หรือมีความตื่นตัว เพื่อสร้างบรรยากาศ ดึงความสนใจของคนทั่วไปโดยติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากรัฐบาล มีการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล มีการแสดงความคิดเห็น แสดงออกทางการเมืองวิพากษ์วิจารณ์คัดค้านอย่างเป็นกันเอง มีความอดทนอดกลั้นต่อความเห็นต่าง รับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ การเสริมสร้างให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของส่วนรวม และของตนเองด้วย

5. การเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของคน และมีความเชื่อมั่นในคนเองคือ การปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นพลเมืองที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย เช่น การเสียภาษีเพื่อส่วนรวม การปฏิบัติตามกฎหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือกำหนดนโยบาย ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นพลเมืองที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม

6. เป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ และยอมรับในความสามารถของบุคคลอื่น โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกับในการพัฒนาตนเอง เพราะแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันออกไป ให้โอกาสบุคคลอื่นได้แสดงความสามารถเฉพาะตัว ตามความถนัดเพื่อที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้มีความเชื่อมั่นไว้ใจในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบันของทางราชการ ถือเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตย เพราะความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเชื่อมั่น และศรัทธาที่สามารถผ่านปัญหาและวิกฤติต่าง ๆ ได้

7. ต้องรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลในทางสร้างสรรค์ เพื่อเป็นการแสดงให้ผู้ปกครอง หรือเจ้าหน้าที่เห็นว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และผู้ปกครองหรือเจ้าหน้าที่มีเพียงหน้าที่ที่จะทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม ไม่มีสิทธิที่จะละเมิดอำนาจอธิปไตยที่เป็น

ของประชาชนได้ โดยเฉพาะต่อการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของทางราชการ คือ ประชาชนต้องคอยตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้มีอำนาจทางการเมือง โดยการตรวจสอบคัดค้าน เหนี่ยวรั้ง ไม่เช่นนั้นอาจนำความหายนะ

8. ไม่เป็นผู้มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ หากประชาชนส่วนใหญ่มีจิตใจที่เป็นเผด็จการจะเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่มีจิตใจเป็นเผด็จการ คือ มอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้มีอำนาจ ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาด อ่อนน้อมต่อผู้ที่มีอำนาจ ปราศจากการ โต้แย้งหรือวิพากษ์วิจารณ์ ไม่ยอมรับความเห็นต่างจากผู้อื่น ยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิม และมีความคิดอ่านที่ตรงข้ามกับประชาธิปไตย

ลิขิต ธีรเวคิน (2548, หน้า 333-334) กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยอธิบายไว้ ดังนี้

1. หลักการที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดและมีสิทธิในการปกครองตนเอง กล่าวคืออำนาจสูงสุดมาจากประชาชน มีผลประโยชน์พื้นฐานเป็นของประชาชน ตามคำพูดที่ได้รับความนิยมสูงว่า "อำนาจสูงสุดมาจากประชาชน" ที่เป็นระบบการปกครอง "ของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน" ความเชื่อนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเป็นปรัชญาทางการเมืองที่เป็นการชี้แนวทางและสร้างความเชื่อมั่นว่า ประชาชนทุกคนมีสิทธิในทางการเมือง ที่สามารถปกครองดูแลตนเอง การใช้สิทธิที่ปกครองคนเองนั้นเป็นการเลือกผู้แทน ในการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ในสภาแทนตนเอง เพราะว่ามีประชากรเป็นจำนวนมากจึงไม่สามารถที่จะปกครองตนเองได้แบบประชาธิปไตยทางตรง

2. สิทธิและหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนต้องมีความเข้าใจและยึดมั่นในเรื่องของสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งไม่สามารถที่ใครจะละเมิดได้ เช่น สิทธิในร่างกายและทรัพย์สิน สิทธิในการนับถือศาสนา สิทธิในการเลือกอาชีพ สิทธิในการชุมนุมเรียกร้อง โดยไม่ละเมิดกฎหมาย ถ้าประชาชนไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานจะต้องมีความใกล้ที่จะต่อสู้เพื่อรักษาสิทธินั้น ไม่เช่นนั้นจะทำให้ไม่เป็นประชาธิปไตย และต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง คือ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เสียภาษี เป็นพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และหน้าที่ที่สำคัญ คือ ปกป้องรักษาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยตระหนักในสิทธิและหน้าที่นี้เป็นวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่สำคัญ

3. การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่นต้องอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและความอดทนอดกลั้น ต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น และเสริมสร้างความรู้สึกว่าทุกคนมีความเสมอภาคกัน ไม่มีใครอยู่เหนือกว่าใคร ทุกคนเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายเดียวกัน การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นทำให้ระลึกอยู่เสมอว่า ทุกคนเท่าเทียมกัน เกิดความเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความอดทน อดกลั้นได้แม้มีผู้แสดงความคิดเห็นแตกต่างจากตนเอง เพราะเป็นการแสดงถึงความมีสิทธิของประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวัฒนธรรมประชาธิปไตย

4. กติกา การแก้ปัญหาและหาข้อยุติ ในพื้นที่ที่มีประชากรมากไม่สามารถหลีกเสี่ยงข้อขัดแย้งได้ ไม่ว่าจะขัดแย้งกันในเรื่องอำนาจทางการเมือง ผลประโยชน์เศรษฐกิจ และสถานะทางสังคม รวมไปถึงความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งมีทั้งปัญหาที่เกิดจากปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม ปัญหาของประเทศ ที่สามารถกระทบคนจำนวนมากระบบการปกครองจะต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา และ วิธีการหลีกเสี่ยงปัญหาหรือยุติข้อขัดแย้งนั้น ซึ่งในระบอบประชาธิปไตย คือ การใช้หลักนิติธรรม

วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นถือว่า เป็นรากฐานที่สำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนจะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย จะต้องมีความเชื่อมั่น และศรัทธาต่อหลักการปกตรองแบบประชาธิปไตย ยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเคารพในกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองอย่างต่อเนื่อง การเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง เป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดีต้องรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ไม่เป็นผู้มีจิตใจที่เป็นเผด็จการ

2.2.1 วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย

วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและการถ่ายทอดของสังคม ภายใต้การปกครองแบบดั้งเดิมผสมผสานกับการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยได้มีผู้ทำการศึกษา และสรุปไว้หลายท่าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2550, หน้า 18-20) ได้สรุปว่า ลักษณะทางวัฒนธรรมทางการเมืองไทยมีลักษณะสำคัญ 14 ประการ ได้แก่

1. ความยึดมั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือเหตุผล
2. ความยกย่องผู้ที่มีความรู้หรือมีเกียรติสูง
3. ความเคารพและคล้อยตามผู้มีวัยวุฒิสูง
4. ความนิยมเรื่องเงินคือแก้วสารพัดนึก เงินซื้อได้ทุกอย่างและเงินคือพระเจ้า
5. ความรักความอิสระ
6. ความนิยมในอำนาจเป็นลักษณะอำนาจนิยม
7. ความเชื่อในโชคลางของคลังและไสยศาสตร์
8. ความนิยมการเล่นพรรคเล่นพวก
9. เฉื่อยชาและความไม่กระตือรือร้นในทางการเมือง
10. นิยมระบบเจ้านาย กับลูกน้อง
11. มีการจัดลำดับฐานะในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
12. ยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม

13. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกแง่ร้าย ขาดความไว้วางใจผู้อื่น และ

14. รักสงบและประนีประนอม

นอกจากนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยในทัศนะของ ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546, หน้า 162-173) นั้น ประกอบด้วยลักษณะ 9 ประการ ได้แก่

1. อำนาจนิยมคนไทยส่วนใหญ่ชอบใช้อำนาจเด็ดขาด เคารพเชื่อฟังและอ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ รวมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบทุกอย่างไว้กับผู้นำ ทั้งนี้จะเห็นได้จากการปกครองทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับชาติ จะนิยมใช้อำนาจบังคับให้ปฏิบัติตามมากกว่าการใช้หลักการและเหตุผลหรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะนิยมรวมอำนาจไว้ในตัวผู้นำ การทำงานจึงเป็นลักษณะสั่งจากเบื้องบนลงมา มากกว่าการริเริ่มมาจากเบื้องล่างผู้น้อยต้องเคารพเชื่อฟัง และอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ มีหน้ารับคำสั่งและปฏิบัติตามเท่านั้น

2. นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้อง ในสังคมไทยการเป็นเจ้านายได้รับการเคารพนับถือมาก เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเสมอ ลูกน้องต้องตอบแทนด้วยการสนับสนุนและให้บริการแก่เจ้านาย ขณะที่เจ้านาย ผู้นำ ผู้มีอำนาจวาสนา ผู้มีบารมีต้องสามารถดูแล คุ้มครองและให้ผลประโยชน์แก่ลูกน้องได้ ความสัมพันธ์เช่นนี้มีในทุกแห่งที่ เช่น ในระบบราชการ และระบบพรรคการเมือง คนไทยจึงมักสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีอำนาจเพื่ออาศัยบารมีปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ส่วนตัว ข้าราชการมีแนวโน้มที่จะให้บริการ รับใช้ผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจมากกว่าการให้บริการประชาชนทั่วไป อีกทั้งประชาชนก็ยังถือว่าข้าราชการเป็นเจ้านายของประชาชน ตำแหน่งหน้าที่การงานเปรียบเสมือนเป็นสมบัติส่วนตัว นอกจากนี้การยึดถือระบบพวกพ้อง เมื่อผู้เป็นผู้นำคนเก่าพ้นตำแหน่งไป บรรดาลูกน้องทั้งหลายก็จะแสวงหาเจ้านายคนใหม่

3. ยึดมั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการ ความสัมพันธ์และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันแบบส่วนตัวยังมีความสำคัญมากในการประกอบกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง การรวมกลุ่มในทางการเมืองหรือสังคมจึงยึดบุคลิกภาพของผู้นำ ยิ่งกว่านั้นคนไทยยังเล็งผลที่ดีในทางปฏิบัติมากกว่าในทางอุดมการณ์ กล่าวคือ จะสนใจกับสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสภาพความเป็นจริงได้โดยไม่ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ตนทำได้หรือให้ผลประโยชน์ส่วนตนอย่างชัดเจน

4. มีการจัดลำดับฐานะในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คนไทยมีสิทธิไม่เท่าเทียมกันจากระบบเจ้าขุนมูลนายทำให้มีการแบ่งชั้นวรรณะกันระหว่างคนไทย ซึ่งถือว่าทุกคนต้องรู้จักที่ต่ำที่สูงไม่ควรตีเสมอผู้ใหญ่ คนไทยยึดถือสิ่งที่ติดตัวคนมา เช่น คุณสมบัติที่มีอยู่ตามชาติวุฒิ วัยวุฒิ และคุณวุฒิ รวมถึงความสำเร็จของบุคคล ผู้น้อยจะต้องเคารพเชื่อฟัง ยกย่อง และนับถือผู้ใหญ่ คนไทยจะยกย่องนับถือผู้ที่เกิดในตระกูลสูง ผู้ใหญ่ผู้มีฐานะตำแหน่งทางสังคมสูง มีอายุมาก ทำงานมานาน จะได้รับความเคารพนับถือ เพราะมีประสบการณ์ชีวิตมามาก ย่อมฉลาด สุขุม และเข้าใจโลกดีกว่า การถือ

อาวุโสมากกว่าผลงานและความสามารถ เป็นสิ่งที่คนไทยนำมาใช้พิจารณาความชอบและการเลื่อนตำแหน่งในทางการเมืองและราชการ ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรจึงเป็นใบเบิกทางที่ดีในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคล เนื่องจากคนไทยยังนิยมยกย่องผู้ที่ผ่านการศึกษาสูง ๆ มากกว่าจะสนใจในความรู้ที่แท้จริงของบุคคล จากค่านิยมนี้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะให้คนไทยยอมรับในเรื่องความเสมอภาคของบุคคลได้

5. ความเป็นอิสระนิยม คนไทยรักความเป็นอิสระ ชอบทำอะไรโดยลำพังตนเอง ไม่อยากให้ใครมายุ่งเกี่ยวกับตนมากนัก ไม่ชอบการถูกบังคับหรือตกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของคนอื่น คนไทยส่วนมากขาดระเบียบกฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต ไม่ชอบการอยู่ใต้กฎเกณฑ์หรือกฎระเบียบของสังคม ไม่ค่อยมีระเบียบวินัย เช่น การบังคับให้นักเรียนสวมเครื่องแบบนักเรียนไปจนถึงข้าราชการการบังคับให้คนอยู่ในวินัย จะได้ผลดีเฉพาะต่อหน้า ลับหลังก็มักละเมิดกัน

เข้าทำนอง "ทำอะไรตามใจคือไทยแท้" โดยเฉพาะในท้องที่ห่างไกลความเจริญ การรวมกลุ่มในทางการเมืองเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งจึงเป็นไปได้ยาก ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมจึงมีน้อย

6. การยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม มีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ยึดมั่นในความเชื่อ คำนิยม ทัศนคติ และประเพณีเก่า ๆ อยู่ กล่าวคือ ยังเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ของขลังและโชคลาง มักฝากอนาคตไว้กับดวงชะตา สิ่งเหล่านี้เป็นที่พึ่งทางใจ หรือความหวังของชีวิตโดยเฉพาะเมื่อประสบปัญหาหรือความเดือดร้อน จึงเป็นการยากที่คนไทยโดยทั่วไปจะยึดหลักการและเหตุผลมาวิเคราะห์สถานการณ์ หรือมองโลกในความเป็นจริงโดยทั่วไปแล้วคนไทยส่วนใหญ่มักมีแนวโน้มที่จะมีลักษณะอนุรักษ์นิยม สนใจพิธีกรรมมากกว่าการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง ในขณะเดียวกันก็ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและการเสี่ยง รวมถึงเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของหลวง ประชาชนทั่วไปไม่ควรมีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งคนเหล่านี้ยังมีความคิดอันคับแคบ ยังผูกพันอยู่กับกลุ่มเดิมของตน เห็นผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

7. ความเฉื่อยชา ไม่มีความกระตือรือร้นหรือสนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองโดยทั่วไปคนไทยจะพอใจในสถานภาพที่เป็นอยู่ของตนเอง ยอมรับความไม่เท่าเทียม หรือเสียเปรียบของตนเอง ไม่กระตือรือร้น ขวนขวาย จะทำงานเท่าที่จำเป็นสำหรับการครองชีพเท่านั้น ส่วนใหญ่จะชอบความสะดวกสบาย สนใจอบายมุข งานรื่นเริง แต่ไม่ชอบจริงจังในชีวิตและงาน ขาดความมุ่งมั่นในเรื่องความสำเร็จของงาน รวมถึงในเรื่องของกิจกรรมบ้านเมือง แม้แต่การประท้วงหรือนัดหยุดงานมักก็จะมีการดนตรีสลับกับการแสดงต่าง ๆ เรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองก็จะถือว่าเป็นเรื่องสกปรก ไม่ก่อให้เกิดผลดีกับตนเอง ยิ่งกว่านั้นคนส่วนใหญ่มักไม่สนใจการเข้าร่วมการเมือง และเห็นว่าชนชั้นปกครองมีหน้าที่ในการแก้ปัญหาสังคมมิใช่หน้าที่ของตน

8. ขาดความเชื่อมั่นในตนเองมองโลกในแง่ร้ายและขาดความไว้วางใจผู้อื่น เมื่อต้องเผชิญกับภัยธรรมชาติ ความอดอยาก โรคภัยไข้เจ็บ และถูกเอาเปรียบจากกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลผู้ใช้อำนาจทางกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม คนไทยจำนวนมากมักขาดความเชื่อมั่นตนเองในการแก้ไขปัญหาหรือเอาชนะสิ่งแวดล้อม จึงต้องแสวงหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือ ไม่คิดว่าความทุกข์ยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองจะมีทางแก้ไขได้ ต้องขอให้มีอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาช่วย ส่วนใหญ่จะระแวง ไม่ไว้วางใจคนนอก แต่ไว้วางใจคนในกลุ่มของตน จะช่วยปกปิดหรือมองข้ามความผิด ความไม่ดีงามของคนในเหล่านั้น แต่ในทางการเมืองแล้วมักจะมอบความไว้วางใจให้ตัวผู้นำ ในขณะที่บรรดาผู้นำกลับขาดความศรัทธาและความไว้วางใจในตัวประชาชน

9. การรักสงบและการประนีประนอม คนไทยไม่นิยมการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันหรือการใช้ความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่วนใหญ่จะค่อยเป็นค่อยไปโดยไม่มีการเสียเลือดเนื้อมากนัก คนไทยมักหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง มีความอดทนต่อการเอารัดเอาเปรียบ นิสัยทำตัวเกรงใจผู้อื่น รวมทั้งความสุภาพ ทำให้คนไทยไม่ชอบวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นต่อหน้า นอกจากนี้การยึดหลักทางสายกลาง แม้จะมีส่วนดีที่ช่วยให้คนไทยรู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว ชอบการประนีประนอม มากกว่าการหักหาญน้ำใจ แต่ก็มีอยู่บ่อยครั้งที่นำเอาหลักนี้มาใช้ในทางที่ผิดเป็นผลให้ไม่มีการตัดสินใจให้เด็ดขาดอย่างใดอย่างหนึ่งลงไป จึงทำให้การตัดสินแก้ปัญหาทำได้ยาก

กิตติศักดิ์ เจิมสิทธิประเสริฐ (2550, หน้า 191-193) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ประกอบไปด้วย

1. มีความเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นสูง ทั้งนี้เพราะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้ปลูกฝังกับประชาชนว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นสูงเท่านั้นประชาชนคนธรรมดา ไม่มีสิทธิเข้าไปเกี่ยวข้องและทำให้เห็นว่า ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบุญวาสนาเหนือสามัญชนคนธรรมดา เพราะฉะนั้น จึงมีความเหมาะสมและความชอบธรรมในการเป็นผู้ปกครอง ส่วนผู้ที่อยู่ใต้ปกครองหรือผู้ถูกปกครอง ถือผู้ที่บุญบารมีไม่ถึงจึงตกอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ปกครอง เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องยอมรับในเรื่องของบุญบารมีที่สั่งสมมาตั้งแต่ชาติปางก่อน

2. การไม่ให้ความสำคัญกับหลักการ กฎเกณฑ์ และกติกา การเล่นพรรคเล่นพวกและ ใช้เส้นสาย การไม่ขีดถือกฎเกณฑ์ กติกา และการเล่นพรรคเล่นพวก ไม่ได้เป็นสิ่งเดียวกัน แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เช่น คนไทยมักเอาตัวรอดโดยการพึ่งพาผู้มีอำนาจ มักพยายามแสวงหาความสะดวกสบายให้ตนเองได้มากที่สุด การผ่าไฟแดง การไม่สวมหมวกกันน็อค จึงไม่ใช่เรื่องที่เสียหาย (ถ้าไม่เกิดอุบัติเหตุ) แต่หากถูกตำรวจจับ และมีการเสียค่าปรับเป็นเงินจำนวนเล็กน้อย แต่คนไทยพยายามหาเส้นสายเพื่อไม่ให้ตนเองต้องเสียค่าปรับ นำมาซึ่งความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ ซึ่งการเล่นพรรคเล่นพวกนั้นมีส่วนในการบั่นทอนการยึดหลักกฎเกณฑ์ และกติกาของคนไทยให้น้อยลงไป

3. การไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องของส่วนรวมโดยธรรมชาติแล้วคนไทยไม่ใช่คนที่เห็นแก่ตัว ถึงขั้นที่ชอบเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น หรือไม่มีความเมตตา เพียงแต่คนไทยคิดว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญที่จะทำเพื่อส่วนรวม แค่มักสนใจแต่เรื่องของตนเองและพวกพ้องที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเท่านั้น

4. การถือยศ ถือศักดิ์ศรี ง้อใครไม่เป็น แม้คนไทยชอบพึ่งพาอาศัยกันแต่ถ้าหากเกิดความขัดแย้งกันรุนแรงก็อาจจะโกรธถึงขั้นไม่เผาผีกันเลยทีเดียว กล่าวคือ แม้ตายก็ไม่หายโกรธกันหรือไม่ง้อแม้ว่าตนเองจะเป็นฝ่ายผิด

5. ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือ การไม่ชอบคิดอะไรซับซ้อน และมองการไกลซึ่งในประเทศไทยถือได้ว่า เป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ และปลอดจากภัยที่ร้ายแรงทางธรรมชาติ ความสะดวกสบายดังกล่าวทำให้คนไทยไม่มีความจำเป็นที่จะต้องติดอะไรที่ซับซ้อน หรือมองการ ไกลไปข้างหน้ามากนัก ไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

6. ชอบทำตามใจตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา ดังคำกล่าวที่ว่า "ทำอะไรตามใจ คือไทยแท้" เป็นการกระทำที่ทำให้เห็นถึงความรักอิสระ ไม่ชอบให้มีใครมาบังคับ ชอบที่จะอยู่ตามสบายไม่ต้องมีกฎเกณฑ์ที่มาบังคับ

สรุปได้ว่า แม้ว่าการเมืองของไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ในเรื่องของโครงสร้างทางการเมือง ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นเวลายาวนานถึง 85 ปี (พ.ศ. 2560) แต่วัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยนั้นยังเปลี่ยนแปลงไปไม่มาก และก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน กับโครงสร้างทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้เปลี่ยนไป แต่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมยังคงอยู่แต่ต้องอาศัยวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่เข้ามาด้วย แต่ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมทางการเมืองอยู่มาก ก็คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งหาได้น้อยมากในสังคมไทย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง

กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลที่กระทำต่อกัน ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการเมืองหรือไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองก็ตาม เป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ (อ้างถึงใน สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 669) การกล่อมเกลาทางการเมือง (political socialization) เป็นส่วนสำคัญที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในประเทศ ที่ได้รับการหล่อหลอม เรียนรู้ฝึกฝนจนเกิดเป็นความเชื่อ ค่านิยมและสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ ดังนั้น สมาชิกในสังคมจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใดขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้น จำแนกรูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมืองไว้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. สิ่งที่เห็นได้ชัดเจน (manifest transmission) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกล่อมเกลาที่ถ่ายทอดการสื่อสารออกมาอย่างชัดเจนในการให้ข้อมูล เช่น การสอนว่าการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เป็นต้น

2. สิ่งที่แฝงอยู่ (latent transmission) นั้นมีผลกระทบต่อทัศนคติของผู้ได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองในทางอ้อม ที่อาจเกิดจากประสบการณ์ในวัยเด็ก เช่น ลูกได้รับเอาทัศนคติในทางก้าวร้าวจากพ่อแม่ เมื่อเติบโตมีแนวโน้มให้ถูกกลายเป็นบุคคลที่มีทัศนคติแบบอำนาจนิยมได้ เป็นต้น

ดังนั้น ประชาชนจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการกล่อมเกลาของสังคมนั้นโดยมีความต่อเนื่องและสอดคล้องกัน ฉะนั้น การปลูกฝังให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย จึงขึ้นอยู่กับสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมที่มีการถ่ายทอดให้แก่ประชาชนโดยผ่านตัวการต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ความสัมพันธ์ทางสังคม สถาบันทางศาสนา สื่อมวลชน ที่มีต่อระบบการเมืองรวมไปถึง สถาบันทางการเมืองการปกครอง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2549, หน้า 206) จากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งสถาบันการเรียนรู้ทางการเมืองต่าง ๆ ได้แก่

1. ครอบครัว เป็นสถาบันแรกที่มนุษย์ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีการแบ่งฐานะและบทบาทอย่างชัดเจน ฉะนั้นการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยในครอบครัว เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวได้มีการเรียนรู้ทางการเมืองจากบิดา มารดา จนเกิดเป็นความเชื่อแสดงออกมาผ่านพฤติกรรม

2. สถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่ให้ความรู้ ประสบการณ์ รวมไปถึงการกล่อมเกลาทางการเมืองแก่บุคคล ตั้งแต่วัยเด็ก เห็นว่า สถาบันการศึกษาควรมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับผู้เรียน ดลอดจนการส่งเสริมให้มีกิจกรรมภายในโรงเรียน เน้นการเรียนรู้ที่จับต้องได้ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรม เน้นการคิดแบบวิเคราะห์ ส่งเสริมประชาธิปไตยที่จำเป็นสำหรับสังคมในอนาคตในหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย

3. กลุ่มเพื่อน เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ แต่ถือว่ามีความสำคัญ เพราะว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่จำเป็นต้องมีเพื่อนตั้งแต่เด็กจนโต ซึ่งกลุ่มเพื่อนมีผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ทางการเมืองที่มีการถ่ายทอดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การบังคับ การชักจูง ถ้าหากว่าไม่ทำตามจะไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม หรืออาจจะถูกเยาะเย้ย การกล่อมเกลาทางการเมืองในกลุ่มเพื่อนจึงมี 2 ลักษณะ คือ

3.1 การกล่อมเกลาทางการเมืองมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กลุ่มเพื่อถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการรักษาเสถียรภาพ ระหว่างการเปลี่ยนแปลงกับการคงสภาพของทัศนคติทางการเมือง

3.2 ผลที่เอื้อต่อการคงสภาพเดิมของสังคม กลุ่มเพื่อนอาจจะเป็นตัวการในการเหนี่ยวรั้งไม่ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทัศนคติของบุคคล ดังนั้น หากกลุ่มเพื่อนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใด บุคคลก็ย่อมมีลักษณะเช่นเดียวกับกับเพื่อนในกลุ่ม เพราะกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญ รวมไปถึงมีอิทธิพลต่อระบบการเมือง และการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของบุคคล เพราะต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน หรือมีความอดทนต่อแรงกดดันของกลุ่มเพื่อนไม่ไหว ส่งผลให้กลุ่มเพื่อนเป็นตัวการที่มีอิทธิพลทางการเมืองของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม

4. กลุ่มอาชีพมีทั้งกลุ่มที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งผูกพันตามอาชีพการงาน กลุ่มอาชีพใดที่มีการรวมตัวอย่างเหนียวแน่น ได้รับความจงรักภักดีสูงจากสมาชิก ก็จะมีการสร้างค่านิยมทางการเมืองให้แก่สมาชิกไปในทางเดียวกันสูงขึ้นตามไปด้วย สถานที่ทำงานเปรียบเสมือนสังคมย่อย ๆ สามารถเกิดบรรยากาศแบบประชาธิปไตยได้ การมีหัวหน้า หรือลูกน้องที่มีจิตใจแบบประชาธิปไตยจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ประชาธิปไตยในที่ทำงานย่อมเกิดจากการที่แต่ละคนเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เสมอภาค ให้เกียรติกัน ถือว่าทุกคนเป็นเพื่อนร่วมงาน มีการรับฟังความคิดเห็น อดทนอดกลั้น ถือเป็นการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน

5. สื่อมวลชน เป็นองค์กรถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง ในยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกขึ้นในการเผยแพร่ ข้อมูล เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว สื่อมวลชลทุกแขนงจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมือง สื่อมวลชนต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณของตนเองเผยแพร่ข่าวสารอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ยิ่งข่าวด้านการเมือง จะต้องเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา ส่งเสริมผู้ที่มีคุณธรรมทางการเมือง และวิพากษ์วิจารณ์ผู้ที่มีพฤติกรรมทำลายวัฒนธรรมประชาธิปไตย

6. สถาบันการเมือง เป็นสถาบันที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้กับประชาชน เนื่องจากพรรคการเมืองประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ถือเป็นตัวกลางที่สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้กับประชาชนได้ เพราะตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งมีความใกล้ชิดและมีโอกาสเข้าถึงประชาชน เข้าใจถึงปัญหา และมีโอกาสในการทำตามเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้กับประชาชนมากกว่าหน่วยงานอื่น

7. กลุ่มในสังคม เป็นการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพราะประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการร่วมมือกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของส่วนรวม รับฟังความ

คิดเห็นของผู้อื่น เคารพกติกา ปฏิบัติตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ และที่สำคัญ ต้องรู้จักเสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม เป็นต้น

8. ศาสนา ถือเป็นสถาบันที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ที่แต่ละศาสนาก็มีคำตอบที่แตกต่างกันไป แต่เพื่อให้เกิดความสงบสุขด้วยกันทุกศาสนา เช่น สอนให้เป็นคนดี ยึดมั่นในทางสายกลาง ซึ่งสอดคล้องกับประชาธิปไตย กล่าวคือ เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องธรรมนองครองธรรม คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

สรุปได้ว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดผ่านการกระทำจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง โดยการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลมีวัฒนธรรมที่ไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจะเป็นรากฐานใหม่สำหรับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยได้ต้องสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่มั่นคงให้เกิดกับท้องถิ่นก่อน ดังคำกล่าวของ (จิรโชค วีระสัย, 2544, หน้า 107) กล่าวว่า ก่อนที่ประชาธิปไตยจะมีขึ้นได้ พลเมืองในประเทศจะต้องมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะปกครองตนเองเสียก่อน ความปรารถนาสะท้อนทัศนติว่า ประชาธิปไตยเป็นของคนดี และสมควรจะทำให้เกิดขึ้น หมายถึง ความเป็นประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับความศรัทธาของคนในชาติที่ต้องการมีการปกครองและมีชีวิตแบบประชาธิปไตย ดังนั้น การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดมีขึ้นกับประชาชนในระดับท้องถิ่นก่อน และขยายไปสู่ระดับสังคมที่กว้างขึ้นสู่ประเทศ สู่ระดับชาติ ให้ให้เกิดความมั่นคงและมีเสถียรภาพในการพัฒนาและเสริมสร้างการปกครองแบบประชาธิปไตยต่อไปพัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยมีมานานเกือบ 1 ทศวรรษแล้ว แต่การพัฒนาการกลับปรากฏว่า เป็นการทำตามคำสั่งมีการจำกัดอำนาจของท้องถิ่นมากกว่าการส่งเสริมประชาธิปไตย (ธเนศวร์ เจริญเมือง, 2542, หน้า 104) ซึ่งสิ่งที่ควรจะเป็น คือ องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระเพราะหลักการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งใบชุมชนมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญจำนวนประชากร ขนาดของพื้นที่ หน่วยการปกครองของท้องถิ่นไทย ซึ่งประกอบไปด้วยเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นต้น ที่สำคัญหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสม คือ อำนาจของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นต้องมีขอบเขตพอ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์พอต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจเกินขอบเขตจะทำให้การปกครองท้องถิ่นกลายเป็นรัฐอธิปไตย จะสร้างให้เกิดความเสียหายแก่รัฐบาลแต่ละท้องถิ่นจะมีอำนาจและขอบเขตที่แตกต่างกับออกไปตามความเจริญ

และความสามารถของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลใบการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยงานท้องถิ่นในระดับใดจึงจะเหมาะสม และหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) ในการดำเนินการปกครองตนเองตามกฎหมาย มีองค์กรจำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ อำนาจบริหาร และอำนาจนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นในส่วนของเทศบาล อำนาจบริหารเป็นของคณะรัฐมนตรี และอำนาจนิติบัญญัติเป็นของสภาเทศบาลทำหน้าที่ โดยแบ่งแยกอำนาจกับอย่างชัดเจน ที่สำคัญมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเพราะประชาชนมีความรู้ และเข้าใจถึงปัญหาความต้องการของชุมชน อีกทั้งการบริหารงานของกาครัฐจึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของประชาชน ถือว่าเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนได้ซึมซับความเป็นประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริงการปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นสถาบันในการสอนในเรื่องของการเมือง ทำให้เกิดความคุ้นเคยและเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาล เป็นสถาบันที่สอนให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการที่จะกำหนดนโยบาย แก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง ยังรวมไปถึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพื้นฐานในการสร้างผู้นำทางการเมือง ในการบริหารประเทศในอนาคต ที่สำคัญมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง (โกวิทย์ พวงงาม, 2553 หน้า 20-21) แนวคิดในการปกครองท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชุมชน และระดับประเทศ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การที่ผู้นำมาจากการเลือกตั้ง เป็นการกระตุ้นความสนใจของประชาชน และการที่ผู้นำมาจากการเลือกตั้ง ได้เสนอนโยบายให้ประชาชนได้รับทราบ ได้มีการถกเถียง และการตัดสินในเลือก เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเสริมสร้างความเป็นเจ้าของ ความสามัคคี นึกถึงประโยชน์ของส่วนรวม และมีความคิดที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชน

2. ก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน เป็นความรับผิดชอบในทางการเมืองที่ผู้มาจากการเลือกตั้งมีต่อผู้เลือกตั้ง เนื่องจากประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งแบบตัวแทนจึงต้องมีความรับผิดชอบ ในด้านการทำงาน และผลประโยชน์ของส่วนรวมถือเป็นสิทธิของประชาชนในท้องถิ่นที่จะตรวจสอบและควบคุมการปกครองในระดับท้องถิ่นป้องกันการใช้อำนาจที่ไร้ขอบเขต

3. การปกครองท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง สามารถกำจัดระบอบเผด็จการโดยรัฐบาล กล่าวคือ การกระจายอำนาจนั้นทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งได้ ถ้าพรรคการเมืองมีความมั่นคง การยึดอำนาจของส่วนกลางจะเป็นไปได้ยาก และการปฏิวัติรวมไปถึงรัฐประหารจะเกิดขึ้นได้ยากเช่นกัน Montesquieu ได้อธิบายสนับสนุนว่าการปกครองของท้องถิ่นในยุโรปสมัยนั้นว่า "การปกครอง

ท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็งสามารถต่อต้านการปฏิวัติและรัฐประหาร ได้ ที่สำคัญการปกครองท้องถิ่นที่มีอิสระจะช่วยส่งเสริมให้สถาบันการเมืองต่าง ๆ ในยุโรปให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

4. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีที่สร้างนักการเมืองในระดับชาติ การเมืองการปกครองท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้จากการพัฒนาประชาธิปไตย ผู้นำทางการเมืองจะต้องผ่านการอบรม เรียนรู้ในเรื่องของการเมืองท้องถิ่น สร้างนักการเมืองมีคุณภาพ จากการได้รับความนิยม ความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน ทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับที่สูงขึ้นจากสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับเป็นความเกี่ยวพันทางการเมืองที่สูงขึ้นตามลำดับ

5. การสร้างประชาธิปไตย หรือการพัฒนาการเมืองที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน จึงค่อย ๆ ขยายไปในระดับที่สูงขึ้นการปกครองท้องถิ่นจึงมีความสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยไปสู่ระดับชาติ เพราะการพัฒนาประชาธิปไตย ประชาชนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับหนึ่ง เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การตัดสินใจการบริหารชุมชน การแข่งขันตามวิถีทางการเมือง รักษาผลประโยชน์ของตนเอง มีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนอยู่ใกล้ชิดการเมืองของท้องถิ่น สามารถติดต่อสื่อสาร เข้าถึงนโยบาย และพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นได้ดีกว่านักการเมืองระดับชาติ

6. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่แนวทาง ทางการเมืองของประชาชนเพราะการเมืองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการเมืองระดับชาติ และมีความเป็นไปได้ทางการเมืองท้องถิ่นหมายถึง จะมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอในการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นต้น จะมีกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอ ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความคึกคัก มีชีวิตชีวา มีความตื่นตัวทางการเมืองอยู่เสมอ เป็นแนวทางหนึ่งที่นำไปสู่ประชาธิปไตย

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดมีขึ้นกับประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนในบริบทพื้นที่เดียวกนปกครองตนเองเพื่อจะได้ทราบปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนและสังคมนั้น โดยแนวคิดในการปกครองท้องถิ่นที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชุมชน และระดับประเทศ คือ ก่อให้เกิดการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน การปกครองท้องถิ่นที่มีความเข้มแข็ง การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีที่สร้างนักการเมืองในระดับชาติ การสร้างประชาธิปไตย หรือการพัฒนาการเมืองที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่แนวทาง ทางการเมืองของประชาชน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวของ

ราตรี รัศมีดิษฐ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผูมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหวยกะปิ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง แบบคับแคบในระดับมาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้าในระดับมาก และความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางตามลำดับ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ในขณะที่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิที่มี อายุ อาชีพ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ระดับเงินเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบกับแคบไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ศราวุธ ขันธวิชัย, พระมหาคำพันธ์ ปภากโร, พระครูจินดาสารานุกูล และ ศรีอรุณ คำโทวัฒนธรรม (2565, หน้า 266-267) ได้ทำการศึกษาทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยในยุคแห่งการเชื่อมโยง พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ แบบแผน ทัศนคติและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองของกลุ่มสมาชิกของระบบการเมืองหนึ่ง โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและสภาวะแวดล้อม สถาบันทางสังคม ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา วัฒนธรรมทางการเมืองสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นกุญแจสำคัญสำหรับการปกครองในระบอบเสรีประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่ประชาชนได้แสดงศักยภาพร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อส่งผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมือง การมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย บริบทการเมืองไทยในยุคแห่งการเชื่อมโยงแบบมีส่วนร่วมที่ประเทศไทยจำเป็นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับพลังทางเศรษฐกิจการค้าข้ามชาติ พลังของการสื่อสารผ่านอินเตอร์เน็ตและสื่อสังคม ตลอดทั้งพลังการแตกตัวของเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง ด้วยเหตุนี้ ในโลกยุคแห่งการเชื่อมโยง การเมืองไทยจึงไม่สามารถ

คาดการณ์วัฒนธรรมทางการเมืองในทางใดทางหนึ่งหากแต่จำเป็นต้องมองเป็นกระบวนการมีส่วนร่วม ยิ่งมีความหลากหลายของมุมมองทางการเมืองมากเพียงใด ยิ่งจะส่งผลดีเพียงนั้น

ดวงแก้ว สหัสโชติ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค่าย พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค่าย มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระดับปานกลาง โน้มเอียงไปทางค่อนข้างสูง ปัญหาและอุปสรรคของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค่ายพบว่า ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ สถาบันครอบครัว การศึกษา และค่านิยมประชาธิปไตย ซึ่งมีแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยผู้นำชุมชน รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารงาน ตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการเสริมสร้างประชาธิปไตยในชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตย จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้ระลึกอยู่เสมอว่า คนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีความสำคัญ และมีการเสริมสร้างประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหาที่เป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยไม่ได้อยู่ที่รูปแบบหรือ โครงสร้าง แต่เป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีวิธีคิดและมีการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย

จรัญ ทุมตาลเดี่ยว (2563, หน้า 197-198) ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ ตามหลักสุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบการมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ ไม่แตกต่างกัน สำหรับแนวทางการส่งเสริมวัฒนธรรมทาง

การเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ และการรับฟังความคิดเห็นเสียงส่วนใหญ่ ควรให้ประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการบริหารงานของ อบต. ควรให้ประชาชนมีสิทธิตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองและสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ประชาชนเคารพสิทธิทางการเมืองของผู้อื่นและเปิดโอกาสประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนายก อบต.ได้

ธัชชนันท์ อิศรเดช (2565, หน้า 482-483) ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปของวัฒนธรรมการเมือง พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จิตสำนึกพลเมือง ความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตย และอบรมกล่อมเกลา และวัฒนธรรมทางการเมือง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเชื่อมั่นประชาธิปไตย ความสำคัญและศักดิ์ศรีเคารพกติกา มีส่วนร่วม สำนึกพลเมือง มองโลกในแง่ดีและวิจารณ์มีเหตุผล ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบตามคุณลักษณะส่วนบุคคลเพศ อายุ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ในส่วนอายุ สถานภาพ รายได้ และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กัน ยกเว้นเพศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ปัญหาคือ การประชาสัมพันธ์ ความเหลื่อมล้ำ การเรียนรู้คุณภาพนักการเมือง และความเป็นกลางในองค์กร แนวทางพัฒนา คือ สร้างจิตสำนึกร่วมกัน มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาค กระบวนการเรียนรู้และ และกฎ กติกา หรือกฎหมาย

อรวรรณ สว่างอารมณ์ (2563, บทคัดย่อ) ได้การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น : กรณีศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น มีความคล้ายคลึงกัน และความแตกต่างกันไปในบางประการ โดยแต่ละรุ่นต่างมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture) เหมือนกันในทั้ง 4 รุ่น แตกต่างที่ในเจเนอเรชั่นวาย และเจเนอเรชั่นแซดมีพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่าเข้าใกล้รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) มากกว่าเบบี้บูมเมอร์ส และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นผลมาจากกระบวนการกล่อมเกลาที่ต่างกันนั้น สร้างความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองกลายเป็นแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไปด้วย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองยังถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทต่อการสร้างความเหมือน และความต่างของวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในแต่ละรุ่น

พงษ์เมธี ไชยศรีหา (2561, หน้า 105) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น พบว่า แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตย ได้แก่ ความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างสถาบันครอบครัว

สถาบันทางการศึกษา และสถาบันทางการเมือง ที่จะร่วมกันอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองให้กับคนรุ่นใหม่ในชุมชนให้รับรู้และเข้าใจถึงหลักการประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัวเอาใจใส่ดูแลอบรมบุตรหลานของตนให้มีอุปนิสัยเอื้อต่อการเป็นพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย จากนั้นสถาบันทางการศึกษาทำหน้าที่ในการถ่ายทอดหลักการทฤษฎีที่ถูกต้องทั้งในระบบห้องเรียนและกิจกรรมภายในโรงเรียน และสุดท้ายสถาบันทางการเมืองทำหน้าที่ทั้งในการให้ความรู้และเปิดช่องทางให้ประชาชนได้ทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสถาบันทางการเมืองในแต่ละประเภทดำเนินการ ทั้งนี้หากทั้งสามสถาบันดำเนินการได้ครบถ้วน การพัฒนาประชาธิปไตยภายในชุมชนก็จะเป็นไปโดยง่าย

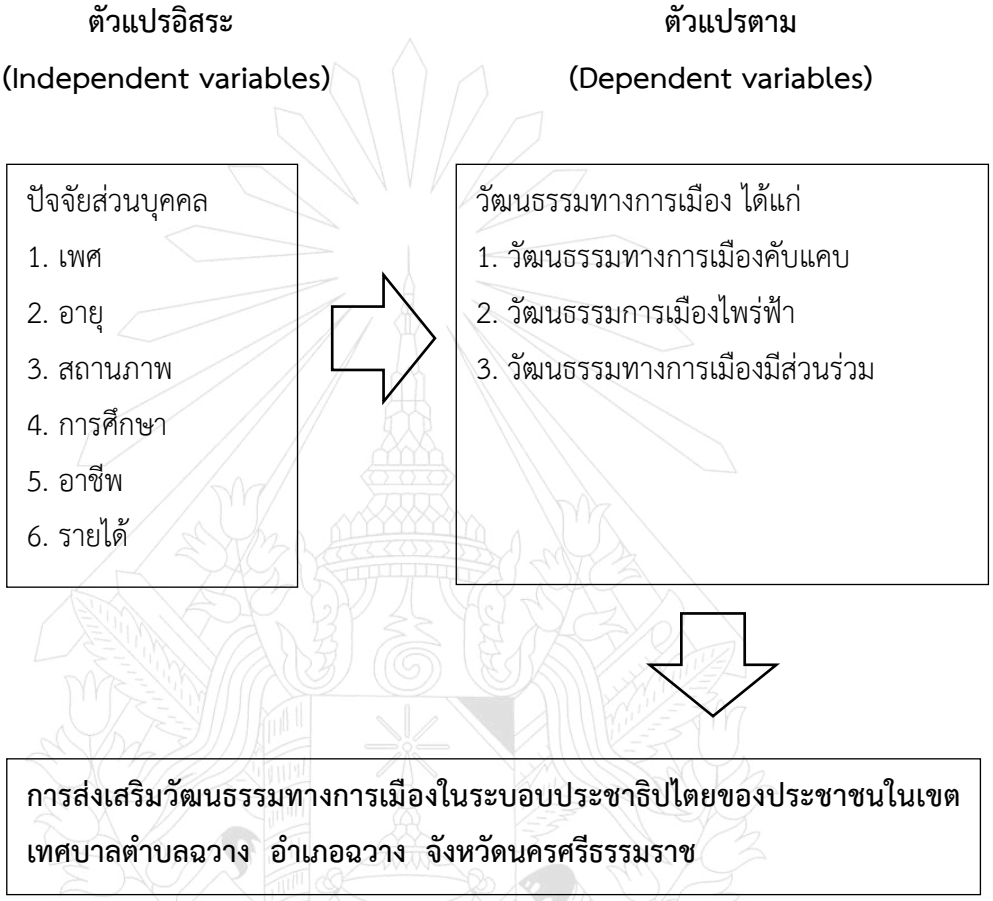
พีระพงศ์ สุจริตพันธ์ (2561, หน้า 211-212) ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิด เป็นร้อยละ 56.4 อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.1 ระดับการศึกษาต่ำปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 59.8 รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.1 วัฒนธรรมทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจหรือจิตสำนึกประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก และด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก สำหรับระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจหรือจิตสำนึกประชาธิปไตย และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ส่วนเพศและอายุที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อแบบประชาธิปไตยของประชาชนจากผลการศึกษาประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองเป็นอย่างดีเห็นคุณค่าและความสำคัญในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

ศุภชัย คมขำ และวรภูริ มูลสิน (2559, หน้า 61-62) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความเข้มแข็งของชุมชน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแนวทางการพัฒนาประชาธิปไตยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การสร้างความมีส่วนร่วมใน 5 ระดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือ การมีส่วนร่วมในระดับให้เข้ามามีบทบาท การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจประชาชน

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง แต่ละบริบทพื้นที่ และแต่ละแห่งมีหลากหลายแบบ ซึ่งสภาพพื้นที่ต่างกันอาจจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองเหมือนกันหรืออาจจะแตกต่างกันก็ได้ โดยทั้งวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมอีกด้วย

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิด ซึ่งจะนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนและการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1) ประชากร คือ ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งหมด 2,048 คน ข้อมูลสถิติวันที่ 1 เมษายน 2565 (เทศบาลตำบลฉวาง, 2565)

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ การสุ่มจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 2,048 คน ตามวิธีของ Taro Yamane (อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, 2546, หน้า 48) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซ็นต์ ในการหาขนาดของประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนประชากร 335 คน โดยใช้วิธีการแบบลำดับชั้น (Stratified Random sampling) คำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลฉวาง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกไปแจกแบบสอบถามในแต่ละหมู่บ้านด้วยตนเอง และได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดค่าจริงและค่าประมาณ ร้อยละ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดยที่ N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

แทนค่า $$n = \frac{2,048}{1+2,048\ (0.05)^2}$$

= 334.64

ปัดเป็นจำนวนเต็ม เท่ากับ 335

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยผู้ที่มีความรอบรู้ มีประสบการณ์ในเรื่องวัฒนธรรมประชาธิปไตย และทำงานใกล้ชิดกับประชาชน จำนวน 5 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีตำบลฉวาง จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรีตำบลฉวาง จำนวน 1 คน

2. กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลฉวาง และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลฉวาง

3. กลุ่มอาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง จำนวน 1 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีเทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ โดยวิธีการแบบลำดับชั้น (Stratified Random sampling) คำนวณหากลุ่มตัวอย่าง โดยที่กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิเลือกตั้งและอยู่ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ใช้การสุ่มแบบเป็นสัดส่วน แล้วเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 335 คน ซึ่งมีวิธี คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละหมู่บ้านหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดคูณด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้สัดส่วนครบทุกหมู่บ้านแล้ว จะได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 3.1 จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1	1,142	187	55.82
2	906	148	44.18
รวม	**2,048**	**335**	**100**

3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคจากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงานเทศบาลตำบลฉลวาง และผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลฉลาง โดยมีผู้บริหาร จำนวน 2 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน และอาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง จำนวน 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 5 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ที่ได้จัดทำขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเห็นมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
ระดับความเห็นมาก ให้ 4 คะแนน
ระดับความเห็นปานกลาง ให้ 3 คะแนน
ระดับความเห็นน้อย ให้ 2 คะแนน
ระดับความเห็นน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

โดยที่เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ย เพื่อใช้เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละรายการอยู่ในระดับใด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 82) ใช้การจัดช่วงคะแนน ดังนี้

$$\text{การจัดช่วงระดับคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

การแปลความหมายความเห็นของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูงมาก
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับน้อยมาก

3.3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ไม่มีการกำหนดข้อคำถามที่ตายตัว เป็นลักษณะคำถามแบบเปิดกว้างที่ผู้วิจัยได้เตรียมแนวคำถามไว้ ในขณะเดียวกันให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ แสดงความคิดเห็นได้หลากหลาย และผู้สัมภาษณ์ได้มีอิสระในการซักถามเจาะลึกนอกเหนือไปจากแนวคำถามที่ได้กำหนดไว้โดยที่สัมภาษณ์คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบที่สำคัญ และตรงประเด็น

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยจะเข้าไปในพื้นที่ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์อยู่เพื่อสังเกตปรากฏการณ์ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยนำเสนอในรูปประกอบคำบรรยาย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยภาคสนาม ประกอบด้วย เครื่องบันทึกเสียง โทรศัพท์มือถือในการบันทึกภาพ ปากกา สมุดจดบันทึก

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

สำหรับการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามของการวิจัย คือ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวความคิด ทฤษฎี เอกสาร/บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นผู้ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครอบคลุมด้านเนื้อหาและภาษา ความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของข้อความสอดคล้องกับเนื้อหาก่อนดำเนินการขอจริยธรรมในการสอบนำไปทดลองใช้ (Try Out) หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแกไขแลวไปทดลองใช้ซึ่งมิใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.793 จึงนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิต นำไปมอบแก่นายกเทศมนตรี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และลงพื้นที่ด้วยตนเอง เพราะพื้นที่ในการเก็บแบบสอบถามอยู่ใกล้กับพื้นที่ของผู้วิจัย โดยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากเก็บข้อมูลมาได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยแบ่งการทำงานออกเป็นดังนี้

1. ตรวจสอบความครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามทุกชุดเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และเรียงลำดับหมายเลข 1-335

2. การลงรหัสข้อมูล (coding) ในแบบสอบถาม เป็นการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูล โดยใช้รหัสแทนคำตอบในแต่ละข้อ

3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเดินทางไปเก็บข้อมูลตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมายไว้ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการจดบันทึกเป็นเอกสารและบันทึกภาพ เมื่อได้รับอนุญาต รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิ (secondary date) เป็นข้อมูลจากเอกสาร (documentary research) ได้แก่ ทฤษฎี หนังสือบทความ วารสาร เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากภาคสนามไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.6.1 การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ภายหลังจากที่ได้แบบสอบถามครบ และตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ได้ดำเนินการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

2. ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามด้วยการพรรณนาบรรยายข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ คือ สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) เพื่อใช้สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป ได้แก่

3.7.1 ร้อยละ (Percentage) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 217)

$$\text{สูตร ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ} \times 100}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$$

3.7.2 ค่าเฉลี่ย $(\overline{X})$ (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 219)

$$\bar{X} = \frac{\sum fn}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

f แทน ความถี่ของคะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 223)

สูตร S.D. $= \sqrt{\frac{\sum(x-\bar{x}^2}{n-1}}$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\overline{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

x แทน คะแนนแต่ละตัว

n แทน จำนวนข้อมูล

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 335 คน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังต่อไปนี้คือ

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

N แทน จำนวนประชากร

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนา

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	144	42.98
หญิง	191	57.01
รวม	**335**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่คือเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 191 คน คิดเป็นร้อยละ 57.01 และเพศชาย จำนวนทั้งสิ้น 144 คน คิดเป็นร้อยละ 42.98

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	82	24.48
30-39 ปี	91	27.16
40-49 ปี	92	27.46
50-59 ปี	54	16.12
มากกว่า 60 ปี	16	4.78
รวม	**335**	**100.00**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่คืออายุ 40-49 ปี จำนวน ทั้งสิ้น 92 คน คิดเป็นร้อยละ 27.46, อายุ 30-39 ปี จำนวนทั้งสิ้น 91 คน คิดเป็นร้อยละ 27.16, อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวนทั้งสิ้น 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48, และอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.78

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	132	39.40
สมรส	117	34.93
หย่าร้าง/หม้าย	57	17.01
แยกกันอยู่	29	8.66
รวม	**335**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพส่วนใหญ่ คือ โสด จำนวน ทั้งสิ้น 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40, สมรส จำนวนทั้งสิ้น 117 คน คิดเป็นร้อยละ 34.93, หย่าร้าง/หม้าย จำนวนทั้งสิ้น 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.01, และแยกกันอยู่ จำนวนทั้งสิ้น 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	25	7.46
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	7.16
มัธยมปลาย/หรือเทียบเท่า	62	18.51
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	89	26.57
ปริญญาตรี	116	34.63
สูงกว่าปริญญาตรี	19	5.67
รวม	**335**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษาส่วนใหญ่คือ ปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63, อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวนทั้งสิ้น 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.57, มัธยมปลาย/หรือเทียบเท่า จำนวนทั้งสิ้น 62 คน คิดเป็นร้อยละ 18.51, ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวนทั้งสิ้น 25 คิดเป็นร้อยละ 7.46, มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.16 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 19 คิดเป็นร้อยละ 5.67

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	33	9.85
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	83	24.78
ค้าขาย	66	19.70
รับจ้าง	126	37.61
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	27	8.06
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบอาชีพส่วนใหญ่คือ รับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น 126 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61, ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวนทั้งสิ้น 83 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78, ค้าขาย จำนวนทั้งสิ้น 66 คิดเป็นร้อยละ 19.70, เกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.85 และพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 27 คิดเป็นร้อยละ 8.06

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10000 บาท	99	29.56
10001-15000 บาท	146	43.58
15001-20000 บาท	37	11.04
20001 บาท ขึ้นไป	53	15.82
รวม	**335**	**100.00**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่คือ 10001-15000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.58, ต่ำกว่า 10000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.56, 20001 บาท ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 53 คิดเป็นร้อยละ 15.82, และ 15001-20000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 37 คิดเป็นร้อยละ 11.04

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

(N = 335)

ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ	3.54	0.88	มาก
2. ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	3.21	0.94	ปานกลาง
3. ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	3.09	0.95	ปานกลาง
รวม	**3.28**	**0.92**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.28, S.D. = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ($\overline{X}$ = 3.54, S.D. = 3.88) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ($\overline{X}$ = 3.21, S.D. = 0.94) และลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.09, S.D. = 0.95) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ

(N = 335)

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเมืองไทยมีความวุ่นวาย การติดตามข่าวสารเป็นการเสียเวลา	3.76	0.79	มาก
2. การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่มีประโยชน์	3.69	0.84	มาก
3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจ	3.53	0.88	มาก
4. ความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว	3.19	1.00	ปานกลาง
รวม	**3.54**	**0.88**	**สูง**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การเมืองไทยมีความวุ่นวาย การติดตามข่าวสารเป็นการเสียเวลา ($\overline{X}$ = 3.76, S.D. = 0.79) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่มีประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.69, S.D. = 0.84) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจ ($\overline{X}$ = 3.53, S.D. = 0.88) และความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว ($\overline{X}$ = 3.19, S.D. = 1.00) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

(N = 335)

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. เข้าใจระบบการเมืองของไทย	3.47	0.81	มาก
2. สิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิเฉพาะของระบบไพร่ฟ้า	3.32	0.90	ปานกลาง
3. ตนเองมีสิทธิในทางการเมืองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองได้	3.14	1.00	ปานกลาง
4. ปฏิบัติตามกฎหมาย แม้รู้สึกว่ากฎหมายนั้นไม่เป็นธรรม	2.94	1.04	ปานกลาง
รวม	**3.21**	**0.94**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ($\overline{X}$ = 3.21, S.D. = 0.94) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เข้าใจระบบการเมืองของไทย ($\overline{X}$ = 3.47, S.D. = 0.81) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิเฉพาะของระบบไพร่ฟ้า ($\overline{X}$ = 3.32, S.D. = 0.90) ตนเองมีสิทธิในทางการเมืองไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองได้ ($\overline{X}$ = 3.14, S.D. = 1.00) และปฏิบัติตามกฎหมาย แม้รู้สึกว่ากฎหมายนั้นไม่เป็นธรรม ($\overline{X}$ = 2.94, S.D. = 1.04) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

(N = 335)

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
9. มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองไทย	3.45	0.80	มาก
10.เสียงมีความสำคัญในทางการเมือง	3.35	0.87	ปานกลาง
11.มีความสามารถในการควบคุมนักการเมืองได้	2.98	0.98	ปานกลาง
12.สามารถเข้าไปตรวจสอบนักการเมืองได้	2.85	1.03	ปานกลาง
13.ส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการเมืองไทย	2.84	1.06	ปานกลาง
	3.09	**0.95**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.09, S.D. = 0.95) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองไทย ($\overline{X}$ = 3.45, S.D. = 0.80) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เสียงมีความสำคัญในทางการเมือง ($\overline{X}$ = 3.35, S.D. = 0.87) มีความสามารถในการควบคุมนักการเมืองได้ ($\overline{X}$ = 2.98, S.D. = 0.98) สามารถเข้าไปตรวจสอบนักการเมืองได้ ($\overline{X}$ = 2.85, S.D. = 1.03) และส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการเมืองไทย ($\overline{X}$ = 2.84, S.D. = 1.06) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

(N = 335)

ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	ระดับความคิดเห็น					
	เพชชาย			เพศหญิง		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ	3.48	0.62	สูง	3.59	0.59	มาก
2. ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	3.25	0.66	ปานกลาง	3.19	0.71	ปานกลาง
3. ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	3.19	0.73	ปานกลาง	3.01	0.62	ปานกลาง
รวม	**3.30**	**0.67**	**ปานกลาง**	**3.27**	**0.64**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย ($\overline{X}$ = 3.30, S.D. = 0.67) และเพศหญิง ($\overline{X}$ = 3.27, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ($\overline{X}$ = 3.48, S.D. = 0.62) มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ($\overline{X}$ = 3.25, S.D. = 0.66) ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.19, S.D. = 0.73) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพศหญิง พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ($\overline{X}$ = 3.59, S.D. = 0.59) มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ($\overline{X}$ = 3.19, S.D. = 0.71) ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ = 3.01, S.D. = 0.62) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีลักษณะ 3 แบบ ดังนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัคร ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ พบว่า

“ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการเมืองการปกครอง”(สุจิตต์ อภัยพันธ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการปลูกจิตสำนึกตั้งแต่วัยเด็กในเรื่องของหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม” (ณฤเบศร์ อ่าวสกุล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองการปกครองแก่ประชาชนในเขตเทศบาลเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีตามหลักการประชาธิปไตย” (ศักดิ์ดา บุญมีชัย สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการรณรงค์ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมทางการเมืองและองค์ความรู้ทั้งแนวคิด ทฤษฎีทางการเมืองการปกครอง เพื่อประชาชนจะได้เกิดความเข้าใจให้เกิดความตระหนักรู้ และรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งต่อหน้าที่ความเป็นพลเมือง” (กัมปนาถ รักษาแก้ว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการสร้างการเรียนรู้การมีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของประชาชนในระบบการเมือง ” (อัษฎา ณ นคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ การสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการเมืองการปกครอง รู้บทบาทหน้าที่ของตน และมีรับผิดชอบต่อสังคม

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัคร ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า พบว่า

“ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในการไปออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง”(สุจิตต์ อภัยพันธ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการให้เกียรติและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะรณรงค์ให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง” (ณฤเบศร์ อ่าวสกุล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการเชิญชวนหรือรณรงค์ให้มีการจัดทำประชาคมสร้างความร่วมมือให้ประชาชนมีความรับผิดชอบร่วมมือกันมากขึ้น” (ศักดิ์ดา บุญมีชัย สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีการอบรมหรือผลักดันให้ออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้ง การออกความเห็นการทำประชาพิจารณ์ การออกมาร่วมลงประชามติ และอื่น ๆ เป็น” (กัมปนาถ รักษาแก้ว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้มีความรู้ด้านบทบาทหน้าที่ของประชาชนการตรวจสอบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” (อัษฎา ณ นคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงมี การใช้สิทธิ และการยอมรับความเห็น

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวางจังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม พบว่า

“ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเลือกตั้งต้องเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับเอกสารในการเลือกตั้งเตรียมสถานที่ในการเลือกตั้งและอื่น ๆ เป็นต้น เพื่อให้คนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้” (สุจิตต์ อภัยพันธ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้ประชาสัมพันธ์แจ้งทำความเข้าใจกฎกติกาทางด้านการเมืองทำความเข้าใจและปฏิบัติตามแนวทางที่เกี่ยวข้อง” (ณฤเบศร์ อ่าวสกุล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้บอกกล่าวและเชิญชวนในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนได้ออกมาใช้สิทธิใช้เสียงและเห็นความสำคัญต่อเสียงของตนเพื่อให้เกิดจิตสำนึกในหน้าที่พลเมือง” (ศักดิ์ดา บุญมีชัย สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสาร เพื่อออกมามีส่วนร่วมทางการเมืองกันอย่างทั่วถึง ทั้งคนในชุมชนหรือประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง จะได้รับข่าวสารอย่างทันท่วงที” (กัมปนาถ รักษาแก้ว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566)

“ควรส่งเสริมให้ส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำกับดูแลและออกแบบแผนพัฒนาโดยชุมชนเองส่งเสริมการตรวจสอบภาครัฐ” (อัษฎา ณ นคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รู้สิทธิ รู้หน้าที่ของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีลักษณะ 3 แบบ ดังนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัคร ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ พบว่า

“ประชาชนขาดสิทธิในการเลือกตั้งและทำให้ประชาชนได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพดี และไม่ได้ผู้แทนมาจากเสียงของประชาชน จึงเห็นควรให้ประชาชนต้องได้รับความรู้ความเข้าใจในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”(สุจิตต์ อภัยพันธ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566)

“เห็นแก่อามิสสินแจ้งเป็นหลักซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศอยู่ในขณะนี้ แก้ยากมากระบาดหนักมาก จึงเห็นควรให้องค์ความรู้ทางด้านการเมืองวัฒนธรรมและหน้าที่พลเมืองที่ดี” (ณฤเบศร์ อ่าวสกุล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนไม่มีความรับผิดชอบไม่มีจิตสำนึกโดยไม่สนใจและดำเนินวิถีชีวิตของตนเองไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองการปกครองเพราะไม่มีความรู้ความเข้าใจใด ๆ จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการเชิญชวนประชาคมแจ้งให้ความรู้พร้อมทั้งควรให้สวัสดิการในการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน” (ศักดิ์ดา บุญมีชัย สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนหรือพลเมืองไม่มีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองและการปกครอง และไม่ให้ความร่วมมือ จึงเห็นควรให้ผู้มีอำนาจรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมและ

สนับสนุนให้ประชาชนได้สร้างองค์ความรู้ทางการเมืองการปกครอง โดยให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน” (กัมปนาถ รักษาแก้ว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนขาดจิตสำนึกในด้านการมีส่วนร่วมมีความคิดแบบเดิม ๆ พึ่งพาหน่วยงานภาครัฐเป็นหลัก ขาดการตรวจสอบกำกับดูแลใช้เป็นตัวตั้งในวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ หน่วยงานภาครัฐควรสร้างความสุขความเข้าใจสิทธิ บทบาทหน้าที่ระหว่างภาครัฐกับประชาชน จึงเห็นควรให้สร้างคนรุ่นใหม่ และปลุกจิตสำนึกวัฒนธรรมการเมืองใหม่ ๆ” (อัษฎา ณ นคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า ประชาชนไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีจิตสำนึกโดยไม่สนใจ ทำให้ขาดสิทธิในการเลือกตั้ง ส่งผลทำให้ประชาชนได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพดี และไม่ได้ผู้แทนมาจากเสียงของประชาชน อีกทั้งเห็นแก่อามิสสินจ้างเป็นหลัก จึงเห็นควรให้ผู้มีอำนาจรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้สร้างองค์ความรู้ทางการเมืองการปกครอง โดยให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัคร ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวางจังหวัดนครศรีธรรมราช ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า พบว่า

“ได้ผู้แทนที่ไม่มีประสิทธิภาพในการปกครองท้องถิ่นและทำให้ไม่เกิดการพัฒนาในท้องถิ่นนั้น จึงเห็นควรให้ประชาชนต้องได้รับการประชาสัมพันธ์จากเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดจิตสำนึกในการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งแต่ละครั้งเป็นอย่างดี”(สุจิตต์ อภัยพันธ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566)

“มีองค์ความรู้ แต่ขาดจิตสำนึกร่วมและส่วนใหญ่ก็เห็นแก่อามิสสินจ้างเหมือนกันเป็นตัวตัดสินจึงเห็นควรให้มีการใช้เหตุผลและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมด้านการเมือง” (ณฤเบศร์ อ่าวสกุล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนหรือพลเมืองของรัฐไม่ให้ความร่วมมือในทางการเมืองใด ๆ ถึงแม้ว่าตนมีความรู้ความเข้าใจในทางการเมือง จึงเห็นควรให้หัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอข้อดีข้อเสียในการให้ความร่วมมือให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ทางด้านอาชีพรายได้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีด้วย” (ศักดิ์ดา บุญมีชัย สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนและพลเมือง ไม่ออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง ชอบนอนหลับทับสิทธิ เห็นแก่อามิสสินจ้าง หรือเงินที่ได้มาจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง เป็นเครื่องมือของนักการเมืองทุกระดับจึงเห็นควรให้มีการชักชวน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ออกมามีส่วนร่วมในทางการเมือง” (กัมปนาถ รักษาแก้ว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566)

“มีความเข้าใจด้านการเมืองแต่ขาดการมีส่วนร่วมทุกระบบ คิดว่าระบบการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองไม่ใช่เรื่องของตนเอง แบ่งฝักแบ่งฝ่าย จึงเห็นควรให้สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด บทบาทหน้าที่ ปัญหาขาดความต้องการของตนเอง ชุมชนโดยประชาชนเป็นผู้กำหนดทิศทางพัฒนาเองเพื่อเสนอต่อภาครัฐโดยการตรวจสอบควบคุมกำกับของประชาชน” (อัษฎา ณ นคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า ประชาชนและพลเมือง ไม่ออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง ชอบนอนหลับทับสิทธิ์ เห็นแก่อามิสสินจ้าง หรือเงินที่ได้มาจากการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นเครื่องมือของนักการเมืองทุกระดับ ทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่มีประสิทธิภาพในการปกครองท้องถิ่นและทำให้ไม่เกิดการพัฒนาในท้องถิ่น จึงเห็นควรให้มีการชักชวน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ออกมามีส่วนร่วมในทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัคร ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม พบว่า

“ประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่สะดวกในเรื่องการเดินทาง จึงเห็นควรให้เจ้าหน้าที่ต้องมีการแนะนำประชาชนให้มีความพร้อมทางด้านเอกสารในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง” (สุจิตต์ อภัยพันธ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2566)

“การขัดแย้งทางความคิดโดยใช้เหตุผลของแต่ละฝ่ายมานำเสนอจึงเห็นควรให้เติมจิตสำนึกการมีส่วนร่วมด้านการเมืองเพื่อสร้างการเมืองแบบสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก” (ณฤเบศร์ อ่าวสกุล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

“การซื้อสิทธิขายเสียงการใช้เงินในการเลือกตั้งโดยประชาชนจะออกมาให้ความร่วมมือเนื่องจากได้รับเงิน จึงเห็นควรให้ควรมีการเชิญชวนประชาชนที่มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเพื่อประชาสัมพันธ์เพื่อทราบในเรื่องที่จะให้ความร่วมมือในทางการเมือง เช่น การทำประชามติ การทำประชาพิจารณ์ การใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งหรือการเป็นประชาคมหรือการเสนอความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ตามหลักประชาธิปไตย” (ศักดิ์ดา บุญมีชัย สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนขาดจิตสำนึกออกมามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยต้องการ เงิน จากนักการเมืองเป็นปัจจัยหนึ่ง ในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนเสียงให้กับฝ่ายตนเองที่ได้รับเงิน จึงเห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในกลุ่มนี้ให้ติดตามข่าวสารในทางการเมืองที่เป็นปัจจุบัน เพื่อได้ออกมามีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง การทำประชาพิจารณ์ การลงประชามติ” (กัมปนาถ รักษาแก้ว สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566)

“ประชาชนยังมีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบต่อสังคมน้อยเกินไปโดยเฉพาะการทำกิจกรรมสาธารณะ สังคมยังมีความเห็นแก่ตัวมาก จึงเห็นควรให้สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกมิติในการนำเสนอปัญหาและการพัฒนาชุมชนเป็นบทบาทด้านการตรวจสอบ ควบคุมกำกับผู้คุมอำนาจรัฐเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง” (อัษฎา ณ นคร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลสัมภาษณ์ พบว่า การซื้อสิทธิขายเสียงการใช้เงินในการเลือกตั้ง การขัดแย้งทางความคิด ขาดจิตสำนึก ความต้องการเงินจากนักการเมือง จึงเห็นควรให้มีการเชิญชวนประชาชนที่มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม และการติดตามข้อมูลข่าวสาร

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1) จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ คือ เพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 191 คน คิดเป็นร้อยละ 57.01 และเพศชาย จำนวนทั้งสิ้น 144 คน คิดเป็นร้อยละ 42.98

2) จำแนกตามอายุ ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่คืออายุ 40-49 ปี จำนวน ทั้งสิ้น 92 คน คิดเป็นร้อยละ 27.46, อายุ 30-39 ปี จำนวนทั้งสิ้น 91 คน คิดเป็นร้อยละ 27.16, อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวนทั้งสิ้น 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48, และอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.78

3) จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่คือ โสด จำนวน ทั้งสิ้น 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40, สมรส จำนวนทั้งสิ้น 117คน คิดเป็นร้อยละ 34.93, หย่าร้าง/หม้าย จำนวนทั้งสิ้น 82 คน คิดเป็นร้อยละ 17.01, และแยกกันอยู่ จำนวนทั้งสิ้น 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.66

4) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่คือ ปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63, มัธยมปลาย/หรือเทียบเท่า จำนวนทั้งสิ้น 62 คน คิดเป็นร้อยละ 18.51, ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวนทั้งสิ้น 25 คิดเป็นร้อยละ 7.46, มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.16 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 19 คิดเป็นร้อยละ 5.67

5) จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ คือ รับจ้าง จำนวนทั้งสิ้น 126 คน คิดเป็นร้อยละ 37.61, ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวนทั้งสิ้น 83 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78, ค้าขาย จำนวนทั้งสิ้น 66 คิดเป็นร้อยละ 19.70, เกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 9.85 และพ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 27 คิดเป็นร้อยละ 8.06

6) จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลฉวาง ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่คือ 10001-15000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.58, ต่ำกว่า 10000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.56, 20001 บาท ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 53 คิดเป็นร้อยละ 15.82, และ 15001-20000 บาท จำนวนทั้งสิ้น 37 คิดเป็นร้อยละ 11.04

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่าลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพศหญิง พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี, อายุ 30-39 ปี, อายุ 40– 49 ปี, อายุ 50–59 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุต่ำกว่า 30 ปี พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อายุ 30-39 ปี พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรม

ทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อายุ 40– 49 ปี พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อายุ 50 – 59 ปี พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อายุ 60 ปี ขึ้นไป พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามการศึกษา พบว่า ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า, มัธยมศึกษาตอนต้น, มัธยมศึกษาตอนปลาย/หรือเทียบเท่า, อนุปริญญาหรือเทียบเท่า, ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มัธยมศึกษาตอนปลาย/หรือเทียบเท่า พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อนุปริญญาหรือเทียบเท่า พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปริญญาตรี พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สูงกว่าปริญญาตรี พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพ พบว่า โสด, สมรส, หย่าร้าง/หม้าย และแยกกันอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โสด พบว่า ลักษณะวัฒนธรรม

ทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สมรส พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด หย่าร้าง/หม้าย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แยกกันอยู่ พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกร, ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ, ค้าขาย, รับจ้าง, พ่อบ้าน/แม่บ้านและอื่น ๆ เช่น ลูกจ้างภาครัฐ เอกชน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เกษตรกร พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค้าขาย พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รับจ้าง พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด พ่อบ้าน/แม่บ้าน พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และอื่น ๆ เช่น ลูกจ้างภาครัฐ เอกชน พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

6) ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ พบว่า ต่ำกว่า 10,000 บาท, 10,001 - 15,000 บาท, 15,001 - 20,000 บาท, 20,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อย ดังต่อไปนี้ต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 10,001 - 15,000 บาท พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 15,001 - 20,000 บาท พบว่าลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 20,001 บาท ขึ้นไป พบว่า ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าเฉลี่ยมากสุด รองลงมาได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ส่วนลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอการวิเคราะห์ในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์การสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการเมืองการปกครอง รู้บทบาทหน้าที่ของตน และมีรับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นในบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงมี การใช้สิทธิ และการยอมรับความเห็น และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รู้สิทธิ รู้หน้าที่ของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ประชาชนไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีจิตสำนึกโดยไม่สนใจ ทำให้ขาดสิทธิในการเลือกตั้ง ส่งผลทำให้ประชาชนได้ผู้แทนที่ไม่มีคุณภาพดี และไม่ได้ผู้แทนมาจากเสียงของประชาชน จึงเห็นควรให้ประชาชน อีกทั้งเห็นแก่อามิสสินจ้างเป็นหลัก จึงเห็นควรให้ผู้มีอำนาจรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้สร้างองค์ความรู้ทางการเมืองการปกครอง โดยให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน วัฒนธรรมทางการเมือง

แบบไพร่ฟ้า ประชาชนและพลเมือง ไม่ออกมามีส่วนร่วมทางการเมือง ชอบนอนหลับทับสิทธิ เห็นแก่อามิสสินจ้าง หรือเงินที่ได้มาจากการซื้อสิทธิขายเสียง เป็นเครื่องมือของนักการเมืองทุกระดับ ทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่มีประสิทธิภาพในการปกครองท้องถิ่นและทำให้ไม่เกิดการพัฒนาในท้องถิ่น จึงเห็นควรให้มีการชักชวน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ออกมามีส่วนร่วมในทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม การซื้อสิทธิขายเสียงการใช้เงินในการเลือกตั้ง การขัดแย้งทางความคิด ขาดจิตสำนึก ความต้องการเงินจากนักการเมือง จึงเห็นควรให้มีการเชิญชวนประชาชนที่มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม และการติดตามข้อมูลข่าวสาร

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาการการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองค่อนข้างจะสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยดีพอสมควร เพราะประเทศไทยใช้รูปแบบการปกครองประชาธิปไตยมานานประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น มีการศึกษาสูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับหลักการปกครองดีพอสมควร ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงแก้ว สหัสโชติ ได้ทำการศึกษาการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค่าย พบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค่าย มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระดับปานกลาง โน้มเอียงไปทางค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ พบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่าการเมืองไทยมีความวุ่นวาย การติดตามข่าวสารเป็นการเสียเวลาเพียงใด เป็นเรื่องที่ไม่มีประโยชน์ เป็นเรื่องของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และระบบการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว แสดงว่า ประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองต่ำ และขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคลองกับแนวความคิดของสมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ที่ว่าวัฒนธรรม

การเมืองแบบคับแคบ เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง ไม่มีการรับรู้ ไม่มีความเห็น ไม่ใส่ใจต่อระบบการเมือง และไม่คิดว่าตนเองมีความจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองวัฒนธรรมทางการเมือง

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า พบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า อำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจของผู้ปกครอง จึงยอมรับอำนาจรัฐและเชื่อฟัง ปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ สอดคลองกับแนวความคิดของสมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ที่ว่าวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเมืองทั่ว ๆ ไป แต่ไม่มีความรู้สึกว่าตนเองมีความหมายหรือมีอิทธิพลต่อระบบการเมือง และจะไม่สนใจเข้าร่วมทางการเมืองในทุกกระบวนการ

วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม พบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนได้แสดงศักยภาพร่วมคิดร่วมตัดสินใจเพื่อส่งผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมือง การมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย บริบทการเมืองไทยในยุคแห่งการเชื่อมโยงแบบมีส่วนร่วมที่ประเทศไทยจำเป็นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับพลังทางเศรษฐกิจการค้าข้ามชาติ พลังของการสื่อสารผ่านอินเตอร์เน็ตและสื่อสังคม ตลอดทั้งพลังการแตกตัวของเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี รัศมีดิษฐ์ ได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหวยกะปิ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบในระดับมาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้าในระดับมาก และความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางตามลำดับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าแปรผลอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ควรดำเนินการให้ผู้มีอำนาจรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้สร้างองค์ความรู้ทางการเมืองการปกครอง โดยให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นไป โดยดำเนินการ ให้มีการชักชวน รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ออกมามีส่วนร่วมในทางการเมือง

วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม ควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นไป โดยดำเนินการเชิญชวนประชาชนที่มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม และการติดตามข้อมูลข่าวสาร

5.3.2 ข้อเสนอเพื่อการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1) ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3) ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

กรมการปกครอง. (2550). *พัฒนาการการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.

กิตติศักดิ์ เจิมประสิทธิประเสริฐ (2550). *พรรคการเมืองไทย ผลผลิตวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไทยในวัฒนธรรมทางการเมืองจริยธรรมและการปกครอง.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553ก). *การจัดการตนเองของชุมชน.*กรุงเทพฯ: เอ็กเปอเน็ต.

จิรโชค วีระสัย. (2544). *รัฐศาสตร์ทั่วไป.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2546). *วิถีชีวิตไทย: วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่.* กรุงเทพฯ: หจก. สหายบล็อกและการพิมพ์.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2542). *100 ปี การปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2540*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2550). *การเมืองไทยสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มติชน.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

ราตรี รัศมีดิษฐ์. (2558). *วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยกะปิ*, วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลิขิต ธีรเวคิน. (2548). *คนไทยในอุดมคติ.* กรุงเทพฯ: แม็ค.

วิศรุตา ทองแกมแก้ว. (2557). *พัฒนาการวัฒนธรรมทางการเมืองไทย* : จาก“ประชาธิปไตยเบ่งบาน” สู่ “การปฏิรูปประเทศ”. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ศราวุธ ขันธวิชัย และคณะ. (2565). *ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยในยุคแห่งการเชื่อมโยงวารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6 (2), 49-75.

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์. (2549). *การเมืองการปกครองไทย.* กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุขุม นวลสกุล และวิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. (2559). *การเมืองและการปกครองไทย.* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2549). *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2556). *วัฒนธรรมทางการเมือง.* กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชุตินารถ พูลดาวทอง. (2549). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเมืองพัทยาในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษตามทัศนะของประชาชนเมืองพัทยา.* รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงแก้ว สหัสโชติ. (2562). *การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง.* วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พลรบ เตจ๊ะสิงห์. (2555). *วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคลากรทางการแพทย์ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่.* รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วาริทพงษ์ ภู่สง่า. (2559). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นเทศบาลตำบลอิตื้อ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์.* วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อรวรรณ สว่างอารมณ์. (2563). *การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อาทิตย ชูชัย. (2556). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.* การศึกษาค้นคว้าอิสระ ร.ม.(การเมืองการปกครอง). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553ข). *รายงานการวิจัย การสังเคราะห์และถอดบทเรียนนวัตกรรมท้องถิ่นและการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต้นแบบการบริหารจัดการภารกิจที่ถ่ายโอน) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี.

วิฑูรย์ วีรศิลป์.(2556). *วัฒนธรรมทางการเมืองของหัวหน้าส่วนราชการจังหวัดเพชรบูรณ์*. รายงานการวิจัย ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หมาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

3) บทความ

จรัญ ทุมตาลเดี่ยว. (2563). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ*. วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่, 6(6), 197-198.

ธัชชนันท์ อิศรเดช. (2565). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(1), 482-483

พงษ์เมธี ไชยศรีหา. (2561). *แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น*. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม, 5(2), 105.

ศุภชัย คมขำ และคณะ. (2559). *การพัฒนาประชาธิปไตยโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 18(2),61-62.

พีระพงศ์ สุจริตพันธ์. (2561). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 12(1), 211-212

อุไรวรรณ ธนสถิต. (2552). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 7(3), 49-75.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. พระมหาเอกวิน ปิยวีโร, ดร.

วุฒิการศึกษา : ปร.ด. (รัฐศาสตร์)

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการศรีธรรมโศกราช
ประธานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตและรัฐศาสตร - ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

2) รศ.ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์

วุฒิการศึกษา : Ph.D. (Sociology) Pune
: M.A. (Political Sciences) Nehru Institute of Social Sciences, Pune
: M.A. (Sociology) Nehru Institute of Social Sciences, Pune
: พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
: อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

3. ดร. วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์

วุฒิการศึกษา : ปร.ด. (อาชญาวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
: รป.ม. (อาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยรังสิต
: วท.บ. (วิทยาศาสตร์ชีวการแพทย์) มหาวิทยาลัย

ตำแหน่งปัจจุบัน : อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุท.....
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

บุคลานุกรม

บุคลานุกรม

	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง
1	นายอัษฎา ณ นคร	นายกเทศมนตรีตำบลฉวาง
2	นายณฤเบศวร์ อ่าวสกุล	รองนายกเทศมนตรีตำบลฉวาง
3	นายศักดิ์ดา บุญมีชัย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลฉวาง
4	นายกัมปนาถ รักษาแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลฉวาง
5	นางสุจิตต์ อภัยพันธ์	อาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ **วันที่** ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาเอกกวิน ปิยวีโร, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชารัฐศาสตร์

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสีรีธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตรวจแล้ว
21 ธ.ค. 65

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ **วันที่** ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. เดชชาติ ตรีทรัพย์ ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูลนักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๔ **วันที่** ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร. วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูลนักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

- ทราบ
- ตามเสนอ ขอบคุณ
2.
ดร.วชิรวิชญ์ อิทธิธนาศุภวิชญ์
๒/๑๑/๒๕๖๕

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวมรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๗๕

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร ดร.กณพ เกตุชาติ นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำสารนิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) บุคลากรในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

(นายฉัตรชัย อรุณสุวรรณกร)
รองนายกเทศมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอัษฎา ณ นคร นายกเทศมนตรีตำบลฉวาง

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติกร เกื้อกูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑๗ พ.ย. ๖๕

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอัษฎา ณ นคร นายกเทศมนตรีตำบลฉวาง

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติกร เกื้อกูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกิตเบศวร์ อ่าวสกุล รองนายกเทศมนตรีตำบลฉวาง

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติกร เกื้อกูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายศักดิ์ดา บุญมีชัย ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติกร เกื้อกูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกัมปนาท รักษาแก้ว ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติกร เกื้อกูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๖๙๖

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางสุจิตต์ อภัยพันธ์ อาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง

ด้วย นายกิตติกร เกื้อกูล นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (The Promotion of Political Culture in Democracy Regime of People in Tambol Chawang Municipality, Chawang District , Nakhon Si Thammarat Province)" โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายกิตติกร เกื้อกูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำสารนิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ฉ

หนังสือจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ที่ จว. ๒๔๖/๒๕๖๕

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

TITLE : THE PROMOTION OF POLITICAL CULTURE IN DEMOCRACY REGIME OF PEOPLE IN TAMBOL CHAWANG MUNICIPALITY, CHAWANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

กิตติกร เกื้อกูล

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๓๕๗/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภยันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหามงวินทร์ ปุริสุตฺตโม, ผศ.ดร.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ช

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

******

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอขอบคุณอย่างสูง

กิตติกร เกื้อกูล
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ปัจจัยสวนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 30-39 ปี

( ) 40-49 ปี ( ) 50-59 ปี

( ) มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมปลาย/หรือเทียบเท่า ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพ

( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส

( ) 3. หย่าร้าง / หม้าย ( ) 4.แยกกันอยู่

5. อาชีพ

( ) เกษตรกร ( ) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

( ) ค้าขาย ( ) รับจ้าง

( ) พ่อบ้าน/แม่บ้าน ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

( ) 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ( ) 2.10,001 - 15,000 บาท

( ) 3.15,001 - 20,000 ( ) 4. 20,001 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	ระดับความเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ					
1. ท่านคิดว่าการเมืองไทยมีความวุ่นวาย การติดตามข่าวสารเป็นการเสียเวลาเพียงใด					
2. ท่านคิดว่าการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่มีประโยชน์เพียงใด					
3. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจเพียงใด					
4. ท่านคิดว่าความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัวเพียงใด					
2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า					
5. ท่านเข้าใจระบบการเมืองของไทยเพียงใด					
6. ท่านคิดว่าสิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิเฉพาะของระบบไพร่ฟ้าเพียงใด					
7.ท่านรู้ว่าตนเองมีสิทธิในทางการเมือง สำหรับตัวท่านไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองได้เพียงใด					
8. ท่านปฏิบัติตามกฎหมาย แม้รู้สึกว่ากฎหมายนั้นไม่เป็นธรรมเพียงใด					

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	ระดับความเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม					
9. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองไทยเพียงใด					
10.เสียงของท่านมีความสำคัญในทางการเมืองเพียงใด					
11.ท่านมีความสามารถในการควบคุมนักการเมืองได้เพียงใด					
12.ท่านสามารถเข้าไปตรวจสอบนักการเมืองได้เพียงใด					
13.ท่านคือส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการเมืองไทยเพียงใด					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
กิตติกร เกื้อกูล

ภาคผนวก ซ

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

******

คำชี้แจง

1.แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้น เป็นการสัมภาษณ์ในการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์

ขอขอบคุณอย่างสูง

กิตติกร เกื้อกูล
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....

ที่อยู่ปัจจุบัน .....หมู่ที่ .....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์ .....

วันและเวลาที่สัมภาษณ์ วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

ตำแหน่งงาน.....

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์

1) ท่านคิดว่าควรนำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในตำบลฉวางได้อย่างไร

.....

.....

.....

2) ท่านคิดว่าควรนำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้ามาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในตำบลฉวางได้อย่างไร

.....

.....

.....

3) ท่านคิดว่าควรนำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในตำบลฉวางได้อย่างไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.2 ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.3 ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีสวนร่วมเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.4 ข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.5 ข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าเป็นอย่างไร

.....

.....

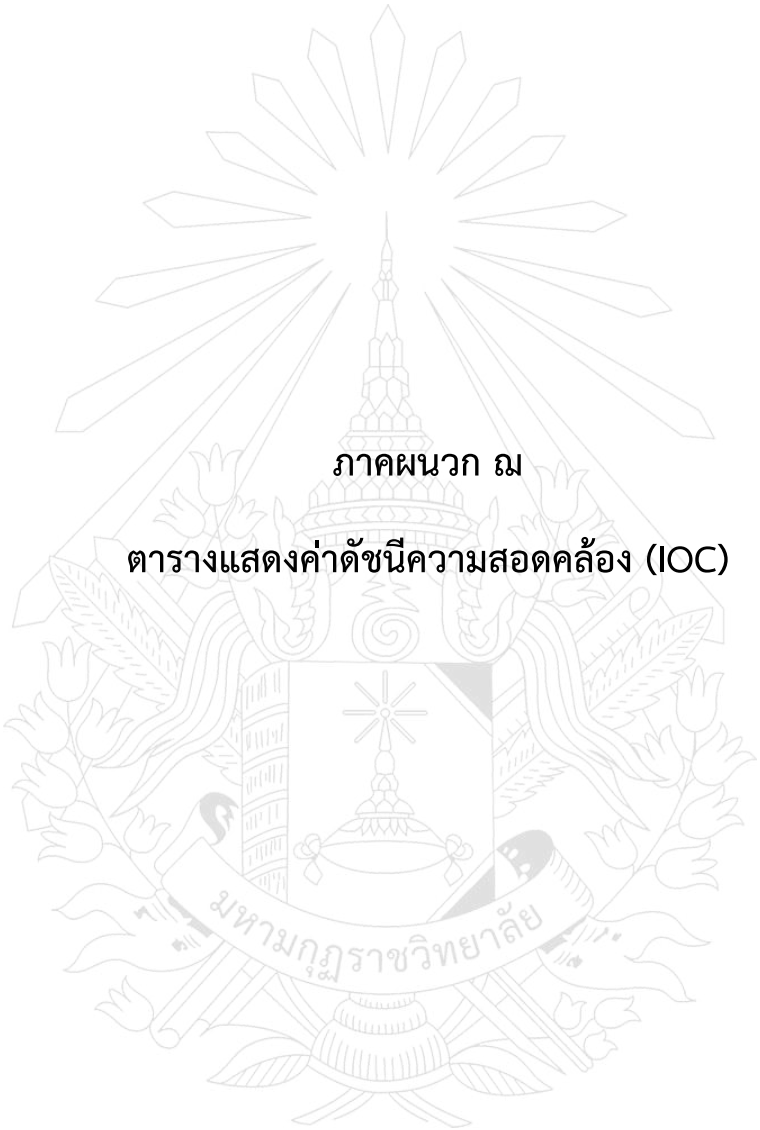
.....

3.6 ข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีสวนร่วมเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฌ

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบตรวจสอบความสอดคล้อง

คุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(IOC : Index of Item Objective Congruence)

เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องดัชนีความสอดคล้อง ระดับความสอดคล้อง

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ขอขอบคุณอย่างสูง

กิตติกร เกื้อกูล
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล								
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30-39 ปี ☐ 40-49 ปี ☐ 50-59 ปี ☐ มากกว่า 60 ปี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ระดับการศึกษา ☐ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมปลาย /หรือเทียบเท่า ☐อนุปริญญา/ เทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	สถานภาพ ☐โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง/หม้าย ☐ แยกกันอยู่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐บาท☐ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท ☐ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท ☐๒๐,๐๐๑บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 2 ระดับความเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช								
1.วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ								
1	ท่านคิดว่าการเมืองไทยมีความวุ่นวาย การติดตามข่าวสารเป็นการเสียเวลาเพียงใด	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2	ท่านคิดว่าการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่มีประโยชน์เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ท่านคิดว่าความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัวเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า								
5	ท่านคิดว่าท่านเข้าใจระบบการเมืองของไทยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	ท่านคิดว่าสิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิเฉพาะของระบบไพร่ฟ้าเพียงใด	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้	
7	ท่านรู้ว่าตนเองมีสิทธิในทางการเมืองสำหรับตัวท่านไม่สามารถเปลี่ยนแปลงการเมืองได้เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	ท่านปฏิบัติตามกฎหมาย แม้รู้สึกว่ากฎหมายนั้นไม่เป็นธรรมเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม								
9	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองไทยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	เสียงของท่านมีความสำคัญในทางการเมืองเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	ท่านมีความสามารถในการควบคุมนักการเมืองได้เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	ท่านสามารถเข้าไปตรวจสอบนักการเมืองได้เพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	ท่านคือส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบการเมืองไทยเพียงใด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

3

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2. การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช								
1	ท่านคิดว่าควรนำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดับแคบมาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในตำบลฉวางได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	ท่านคิดว่าควรนำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้ามาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในตำบลฉวางได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	ท่านคิดว่าควรนำวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมามาส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในตำบลฉวางได้อย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดับแคบเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	ปัญหาด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	ข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบดับแคบเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	ข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	ข้อเสนอแนะด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสอบถาม
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)	IOC		
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช							
1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบดับแคบ							
1	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า							
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม							
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
13	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

สรุป การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้เทคนิค IOC (Index Of Item Congruence)

เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล	ข้อเสนอแนะ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	(ΣX)			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นทางวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช							
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้	

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

๖

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์
เรื่อง การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง
อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
แต่ละข้อมีค่า 0.66 - 1.00

ความเห็น

.....

.....

(ดร.สุบรีชา จำนาญพุฒิพร)
ที่ปรึกษาหลัก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ญ

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.793	.786	13

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
56.37	19.551	4.422	13

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
parochialpolicul1	51.97	15.482	.622	.777	.759
parochialpolicul2	51.93	16.547	.580	.809	.767
parochialpolicul3	51.97	16.378	.452	.536	.777
parochialpolicul4	52.10	17.266	.314	.586	.791
subjectpolicul1	52.07	15.444	.557	.588	.766
subjectpolicul2	51.90	17.955	.311	.317	.789
subjectpolicul3	52.07	17.651	.359	.692	.785
subjectpolicul4	52.07	17.995	.280	.574	.791
participantpolicul1	51.97	18.585	.133	.677	.802
participantpolicul2	52.03	17.689	.340	.582	.787
participantpolicul3	52.13	16.051	.620	.551	.762
participantpolicul4	52.33	15.471	.581	.572	.763
participantpolicul5	51.87	17.775	.300	.546	.790

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ลงชื่อ.....

(ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาคผนวก ฎ
รูปภาพการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

นายอัษฎา ณ นคร นายกเทศมนตรีตำบลฉวาง

วันที่สัมภาษณ์ : 16 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 16.30 น.

นายณฤเบศร์ อ่าวสกุล รองนายกเทศมนตรีตำบลฉวาง

วันที่สัมภาษณ์ : 7 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 16.30 น.

นายศักดิ์ดา บุญมีชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลฉวาง

วันที่สัมภาษณ์ : 9 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 16.30 น.

นายกัมปนาถ รักษาแก้ว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ตำบลฉวาง

วันที่สัมภาษณ์ : 18 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 18.00 น.

นางสุจิตต์ อภัยพันธ์ อาสาสมัครประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฉวาง

วันที่สัมภาษณ์ : 6 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 13.00 น.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นายกิตติกร เกื้อกูล

วัน/เดือน/ปีเกิด : วันที่ 15 เดือนมกราคม พ.ศ. 2533

สถานที่เกิด : จังหวัดภูเก็ต

ประวัติการศึกษา : ร.บ. (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประกาศนียบัตรภาษาจีนกลาง (หลักสูตรนานาชาติ)

Certificate of Mandarin, Confucius Institute , Prince of Songkla University

สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตภูเก็ต)

อภิธัมมัตถสังคหะ อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นักธรรมชั้นตรี (สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง)

Email : kritkittikorn13@gmail.com

ประสบการณ์ทำงาน : สำนักทะเบียนท้องถิ่น

: นักจัดการงานทะเบียนและบัตร (งานทะเบียนและบัตร)

: ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น และนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน

ที่อยู่ปัจจุบัน : ที่ว่าการอำเภอฉวาง ม.1 ต.ฉวาง อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช